

การบูรณาการความร่วมมือ เพื่อลดความเหลื่อมล้ำ ทางการศึกษา

กรณีศึกษาจังหวัดน่าน

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

**การบูรณาการความร่วมมือ
เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา
กรณีศึกษาจังหวัดน่าน**

คณะอนุกรรมการสภาการศึกษา
ด้านการปฏิรูปเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา
สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

379.593 สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
ส 691 ก การบูรณาการความร่วมมือเพื่อลดความเหลื่อมล้ำ
ทางการศึกษา กรณีศึกษาจังหวัดน่าน
88 หน้า
ISBN : 978-616-270-339-3
1. ลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา 2. การบูรณาการ
3. ความร่วมมือ 4. ชื่อเรื่อง

การบูรณาการความร่วมมือเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา กรณีศึกษาจังหวัดน่าน

สิ่งพิมพ์ สกศ. อันดับที่ 77/2564
ISBN 978-616-270-339-3
พิมพ์ครั้งที่ 1 พฤศจิกายน 2564
จำนวนพิมพ์ 1,000 เล่ม
พิมพ์เผยแพร่โดย สำนักประเมินผลการจัดการศึกษา
 สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
 99/20 ถนนสุขุโขทัย เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300
 โทรศัพท์ 0 2668 7123 ต่อ 2326
 โทรสาร 0 2243 7915
 Website: www.onec.go.th
พิมพ์ที่ บริษัท 21 เซ็นจูรี จำกัด
 19/25 หมู่ 8 ถนนเต็มรัก-หนองกางเขน
 ตำบลบางคูวัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี 11110
 โทรศัพท์ 0 2150 9676-8
 โทรสาร 0 2150 9679
 E-mail: 21centuryprint@gmail.com
 Website: www.21century.co.th

คำนำ

การลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา เป็นประเด็นสำคัญประการหนึ่ง ที่กำหนดไว้ในแผนปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา เนื่องจากปัจจุบันเด็กไทย ยังขาดโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษา สะท้อนได้จาก ความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาที่มีอยู่ในระดับสูง เด็กได้เข้าเรียน ไม่ครบทุกคน มีปัญหาการออกกลางคัน ผู้เรียนที่มีความต้องการ จำเป็นพิเศษ ยังไม่ได้รับการพัฒนาอย่างเหมาะสม ความแตกต่างในเชิง คุณภาพของโรงเรียนในแต่ละบริบทพื้นที่ รวมถึงสภาพแวดล้อมและ สภาพทางเศรษฐกิจของแต่ละครัวเรือน ส่งผลต่อการเข้าถึงการศึกษา ยิ่งทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาเพิ่มมากขึ้น

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ในฐานะฝ่ายเลขานุการ คณะกรรมการสภาการศึกษาได้ดำเนินงานภายใต้คณะอนุกรรมการ สภาการศึกษาด้านการปฏิรูปเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา จัดประชุมระดมความคิดเห็น เรื่อง การบูรณาการความร่วมมือเพื่อลด ความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา : กรณีศึกษาจังหวัดใน 4 ภูมิภาค ได้แก่ จังหวัดน่าน ภาคเหนือ จังหวัดเลย ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ภาคใต้ และจังหวัดจันทบุรี ภาคตะวันออก เพื่อรับทราบข้อมูลสภาพความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา การจัดการ การศึกษาสำหรับบุคคลที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ และการสนับสนุน ด้านทรัพยากรและความร่วมมือจากภาคส่วนต่างๆ โดยมีคณะอนุกรรมการ สภาการศึกษาด้านการปฏิรูปเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ศิษยานุศิษย์ ครู บุคลากรทางการศึกษา และบุคคลที่เกี่ยวข้อง ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้

และให้ข้อเสนอแนะแนวทางการดำเนินงานเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาในระดับพื้นที่ อันจะนำไปสู่การจัดทำข้อเสนอแนวทางการขับเคลื่อนการดำเนินงานตามแผนปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาให้บรรลุผลตามแนวทางการดำเนินงานที่กำหนดไว้

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ขอขอบคุณคณะกรรมการสภาการศึกษาด้านการปฏิรูปเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา ที่เสนอความเห็น ให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา ขอขอบคุณผู้บริหาร และผู้ที่เกี่ยวข้องจากหน่วยงานต่างๆ ในพื้นที่กรณีศึกษาทั้ง 4 ภูมิภาค ที่ให้ความอนุเคราะห์ข้อมูลและให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี สำนักงานฯ หวังเป็นอย่างยิ่งว่า เอกสารฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหาร นักวิชาการ ผู้ที่เกี่ยวข้อง และผู้ที่สนใจ ได้นำไปใช้ประกอบการตัดสินใจในการพัฒนาการศึกษาให้มีคุณภาพ ประสิทธิภาพ เหมาะสมกับบริบทพื้นที่ เพื่อสร้างโอกาสความเสมอภาค และความเท่าเทียมทางการศึกษาต่อไป

(นายอานาจ วิชาญวดี)

เลขาธิการสภาการศึกษา

บทสรุปผู้บริหาร

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ในฐานะเลขานุการของ คณะอนุกรรมการสภาการศึกษาด้านการปฏิรูปเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาได้จัดประชุมระดมความคิดเห็น เรื่อง การบูรณาการความร่วมมือเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา : กรณีศึกษาจังหวัดน่าน ระหว่างวันที่ 31 สิงหาคม - วันที่ 2 กันยายน 2563 ในพื้นที่จังหวัดน่าน จำนวน 4 แห่ง ได้แก่ 1) โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนพืระยานุเคราะห์ฯ 3 ตำบลหนองแดง อำเภอแม่จริม 2) โรงเรียนบ้านปางเป๋ย ตำบลสะเนียน อำเภอเมืองน่าน 3) โรงเรียนภูคาวิทยาคม ตำบลภูคา อำเภอปัว และ 4) กศน. อำเภอบ่อเกลือ ตำบลบ่อเกลือใต้ อำเภอบ่อเกลือ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อรับทราบข้อมูลสภาพความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา การจัดการศึกษา สำหรับบุคคลที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ และการสนับสนุนด้านทรัพยากร และความร่วมมือจากภาคส่วนต่างๆ รวมทั้งการอภิปราย และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างคณะอนุกรรมการฯ ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้บริหารและข้าราชการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่จังหวัดน่าน เพื่อจัดทำข้อเสนอแนะแนวทางการขับเคลื่อนการดำเนินงานตามแผนปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา เสนอต่อคณะกรรมการสภาการศึกษา

จากการลงพื้นที่ประชุมระดมความคิดเห็นในภาพรวมพบว่า โรงเรียนที่อยู่ห่างไกลในถิ่นทุรกันดาร บริบทพื้นที่สูง ยังคงมีความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาสูง และยังมีปัญหาการออกกลางคันระหว่างเรียน ซึ่งสรุปสาระสำคัญจากกรณีศึกษาได้ ดังนี้

โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนพระยานุเคราะห์ 3 เป็นโรงเรียน stand alone ที่อยู่ห่างไกลจากโรงเรียนอื่น และหมู่บ้านไม่มีศูนย์พัฒนาเด็กปฐมวัย ส่งผลให้มีจำนวนเด็กปฐมวัยสูง นักเรียนส่วนใหญ่เดินเท้ามาเรียน ในฤดูฝนจึงประสบปัญหาการเดินทาง สัดส่วนเด็กยากจนและยากจนพิเศษในโรงเรียนมีจำนวนมากกว่าร้อยละ 80 ครูที่สอนในโรงเรียนส่วนใหญ่เป็นตำรวจตระเวนชายแดนซึ่งไม่ได้สำเร็จการศึกษาทางด้านศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ การเข้าถึงอินเทอร์เน็ตหรือสื่อการสอนออนไลน์ทำได้ยาก เครือข่ายไม่ครอบคลุม ไฟฟ้าในพื้นที่ดับบ่อยและนาน รวมทั้งนักเรียนที่จบการศึกษามีโอกาสศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาน้อย ซึ่งมีข้อจำกัดที่สำคัญประการหนึ่งคือ เป็นสถานศึกษาประเภทการจัดการศึกษาพิเศษ ผู้บริหารสถานศึกษาคือ ผกก.ตชด. ครูใหญ่จึงไม่มีอำนาจในการบริหารงานด้านงบประมาณ ด้านบุคลากร และการบริหารงานทั่วไป ยกเว้นงบประมาณโครงการอาหารกลางวันเพื่อดำเนินการในรูปคณะกรรมการบริหารจัดการงบประมาณซึ่งได้รับการจัดสรรตามจำนวนนักเรียน

โรงเรียนบ้านปางเป็ย เป็นโรงเรียนที่ตั้งอยู่ชายขอบ และต้องมีการเฝ้าระวังเพราะมักจะถูกใช้เป็นเส้นทางลำเลียงยาเสพติด นักเรียนส่วนใหญ่เป็นชนชาติพันธุ์ นักเรียนยากจนและยากจนพิเศษมีจำนวนมากถึง 2 ใน 3 ของนักเรียนทั้งหมด ในปีการศึกษา 2561-2562 ที่บ้านปางเป็ย มีเด็กและเยาวชนออกนอกระบบการศึกษามากถึง 10 คน โดยพบว่าเด็กมีความประสงค์ออกไปประกอบอาชีพเกษตรกรรมและมีครอบครัว เนื่องจากวิถีวัฒนธรรมและประเพณีชนเผ่าที่ให้แต่งงานในวัยเยาว์ อีกทั้งยังมีแนวโน้มจำนวนผู้ปกครองด้านการเรียนรู้อาจจะเพิ่มมากขึ้น นอกจากนี้ยังพบว่ายังมีปัญหาขาดความพร้อมด้านอุปกรณ์สำหรับการเรียนระบบ

ทางไกล ผู้ปกครองไม่รู้หนังสือ ไม่สามารถแนะนำเรื่องการเรียนรู้ได้ รวมถึงการใช้ภาษาถิ่นเป็นภาษาหลัก ส่งผลต่อการเข้าถึงการศึกษา

โรงเรียนภูควายวิทยาคม ชาวบ้านในพื้นที่เป็นชนเผ่าลัวะ ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก ครอบครัวยากจน และต้องนำรายได้ส่วนใหญ่มาใช้จ่ายเพื่อการอุปโภคและบริโภคที่จำเป็น โดยมองข้ามรายจ่ายเพื่อส่งเสริมด้านการศึกษาของบุตรหลาน ผู้ปกครองบางส่วนให้เด็กมาเรียนเพื่อให้ได้รับความรู้พื้นฐานและจบการศึกษาภาคบังคับ แต่นิยมให้ลูกสาวได้ออกเรือน เนื่องจากมีความเชื่อในเรื่องของการผิดจารีตประเพณีที่ปฏิบัติสืบต่อกันมา ส่งผลทำให้เด็กขาดโอกาสที่จะศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น สภาพพื้นที่ค่อนข้างทุรกันดาร เด็กต้องใช้เวลาในการเดินทางมาโรงเรียนค่อนข้างมาก โดยเฉพาะในฤดูฝน นอกจากนี้ในชุมชนมีปัญหาเรื่องคุณภาพสัญญาณอินเทอร์เน็ต ผู้ปกครองไม่สามารถสนับสนุนอุปกรณ์การเรียนรู้ในการเสริมทักษะ และสื่อต่างๆ รวมทั้งไม่สามารถช่วยสอนการบ้านให้บุตรหลานได้เนื่องจากการใช้ภาษาในการสื่อสารที่แตกต่างระหว่างที่บ้านและโรงเรียน ทำให้การเรียนรู้ขาดความต่อเนื่อง

กศน. อำเภอบ่อเกลือ งบประมาณมีจำกัดจึงจำเป็นต้องจัดสรรเงินอุดหนุนรายหัวมาชำระค่าใช้จ่ายอื่นๆ ด้วย ส่วนค่าวัสดุฝึกอาชีพมีงบประมาณจำกัดและไม่สามารถจัดซื้อวัสดุ อุปกรณ์ที่มีคุณภาพในราคาทั่วไปได้ เพราะส่วนใหญ่จะมีราคาสูงกว่าพื้นที่ราบ และครูที่ทำงานใน กศน. ตำบลแต่ละแห่งมีภาระงานมาก เนื่องจากมีเพียงคนเดียว แต่ต้องดูแลนักศึกษาไม่น้อยกว่า 40 คน โดยไม่มีศึกษานิเทศก์คอยให้คำแนะนำ รวมทั้งต้องทำงานธุรการอื่นๆ อีกด้วย นอกจากนี้พบว่ารายวิชาที่ผู้เรียน กศน. ต้องเรียนมีจำนวนมาก และไม่สอดคล้องกับวิถีชีวิต

ในการประชุมครั้งนี้มีสถานศึกษา สังกัด สพฐ. อำเภอบ่อเกลือ มาร่วมให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติมจำนวน 3 แห่ง ได้แก่

- **โรงเรียนบ้านบ่อหลวง** ได้รับจัดสรรเงินอุดหนุนรายหัวไม่สอดคล้องกับบริบทพื้นที่ เนื่องจากโรงเรียนตั้งอยู่ในพื้นที่ห่างไกลและมีค่าใช้จ่ายในการเดินทาง ค่าใช้จ่ายสำหรับสิ่งปลูกสร้าง/งบลงทุนสูงกว่าโรงเรียนพื้นราบ ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีฐานะยากจน และไม่สามารถอ่านและเขียนภาษาไทย ทำให้ไม่สามารถช่วยสอนการบ้านหรือเอาใจใส่ดูแลด้านการศึกษาของนักเรียนเมื่ออยู่บ้านได้ นอกจากนี้นักเรียนพักอยู่ไกลจากโรงเรียนและเส้นทางสัญจรค่อนข้างลำบาก โรงเรียนจึงจัดบ้านพักนอนสำหรับนักเรียนโรงเรียนบ้านบ่อหลวง 27 คน และในโรงเรียนสาขา 30 คน เพื่อลดปัญหานักเรียนขาดเรียน แต่ได้รับงบประมาณสำหรับครูที่ดูแลเด็กพักนอนในโรงเรียนหลักเท่านั้น โรงเรียนจึงต้องจ้างบุคลากรดูแลเพิ่มอีกจำนวน 1 คน และต้องซื้อน้ำสำหรับให้นักเรียนดื่มและประกอบอาหาร วันละ 8-10 ถัง

- **โรงเรียนบ่อเกลือ** ได้รับจัดสรรเงินอุดหนุนรายหัวไม่สอดคล้องกับบริบทพื้นที่ เนื่องจากโรงเรียนตั้งอยู่ในพื้นที่ห่างไกล และได้รับงบประมาณล่าช้า ขาดงบประมาณซ่อมแซมอาคารที่พักนอน ไม่มีงบประมาณยานพาหนะ โรงเรียนต้องระดมเงินเพื่อพัฒนาสื่อเทคโนโลยี ด้านผู้ปกครองไม่มีที่ดินทำกิน เพราะติดเขตอุทยานแห่งชาติ นักเรียนส่วนใหญ่มาจากครอบครัวที่ยากลำบาก ไม่มีความพร้อมทางการศึกษา และยังมีค่าใช้จ่ายในการพานักเรียนไปสอบ O-NET เป็นเงินจำนวนมาก

- **โรงเรียนบ้านสะปัน** ยังขาดความพร้อมด้านสาธารณูปโภค มีนักเรียนพักนอน 51 คน (อนุบาล - ป.6) โรงเรียนต้องให้ครูหมุนเวียน

มาดูแลเด็กพักนอน ส่งผลให้ครูมีภาระงานหนัก อีกทั้งเด็กเล็กก่อนอนุบาล "ไม่ได้รับสนับสนุนงบประมาณสำหรับอาหารกลางวัน นอกจากนี้ครู และผู้อำนวยการโรงเรียนโยกย้ายบ่อย ครูขาดขวัญกำลังใจ เนื่องจากไม่มีเกณฑ์การพิจารณาวิทยฐานะที่เป็นธรรม สำหรับโรงเรียนพื้นที่สูง เป็นกรณีเฉพาะ

จากการลงพื้นที่ประชุมระดมความคิดเห็นมีข้อเสนอแนะให้มีการปรับปรุงระเบียบที่เป็นอุปสรรคต่อการสนับสนุนงบประมาณด้านต่างๆ เพื่อให้สอดคล้องกับความจำเป็นของพื้นที่ราบสูง และปรับหลักสูตรการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนาคุณภาพชีวิตและทักษะที่สำคัญจำเป็น จัดกิจกรรมพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนที่หลากหลายตามบริบท และศักยภาพของนักเรียนแต่ละคน รวมถึงปรับเกณฑ์การวัดผลสัมฤทธิ์ และประเมินผลการดำเนินงานของโรงเรียนในพื้นที่สูงโดยเฉพาะ นอกจากนี้โรงเรียนควรจัดที่พักนอนสำหรับนักเรียนที่มีความยากลำบากในการเดินทาง มาเรียน และขยายสัญญาณอินเทอร์เน็ตให้ครอบคลุม เพื่อสร้างโอกาสให้แก่นักเรียนและชุมชนในการเรียนรู้ที่เพิ่มขึ้น ตลอดจนส่งเสริมการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อสนับสนุนการศึกษาในพื้นที่

ที่มา: Facebook NaniSripannaResort

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
บทสรุปผู้บริหาร	ค
สารบัญ	ช

ส่วนที่ 1

ความเป็นมา	2
คำนิยาม	5
ข้อมูลพื้นฐานจังหวัดน่าน	6
• สภาพภูมิศาสตร์	6
• ประชากร	6
• ข้อมูลด้านการศึกษา	7
ข้อมูลโรงเรียนขนาดเล็กในสังกัด สพฐ.	8
- สภาพปัญหาของโรงเรียนขนาดเล็ก	8
กรณีศึกษาการบริหารพื้นที่รูปแบบพิเศษ NAN Sandbox	12

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

ส่วนที่ 2

การประชุมระดมความคิดเห็น เรื่อง การบูรณาการ ความร่วมมือเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา	18
• โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนพืระยานุเคราะห์ ฯ 3	19
• โรงเรียนบ้านปางเป็ย	29
• โรงเรียนภูคาวิทยาคม	39
• กศน. อำเภอบ่อเกลือ	52
- กรณีศึกษาสถานศึกษาสังกัด สพฐ. อำเภอบ่อเกลือ	58
สรุปประเด็นสาระสำคัญจากการลงพื้นที่	66

ความเป็นมา

แผนปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา

คณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษา (กอปศ.) นำข้อสรุปจากปัญหาและความท้าทายของระบบการศึกษาของไทยที่ได้วิเคราะห์ไว้ในข้อเสนอเพื่อการปฏิรูปการศึกษา และข้อเสนอจากการรับฟังความคิดเห็นมาพิจารณาปรับปรุงแผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา ซึ่งประกอบด้วยวัตถุประสงค์ของการปฏิรูป 4 ด้าน มีแผนงานเพื่อการปฏิรูป 7 เรื่อง จำแนกรายละเอียดเป็น 29 ประเด็นปฏิรูป

ประเด็นการปฏิรูปที่ 3

การปฏิรูปเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา 3 ประเด็น

3.1 การดำเนินการเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา

3.2 การจัดการศึกษาสำหรับบุคคลพิการ บุคคลที่มีความสามารถพิเศษ และบุคคลที่ต้องการการดูแลเป็นพิเศษ

3.3 การยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาในพื้นที่ห่างไกล หรือในสถานศึกษาที่ต้องยกระดับคุณภาพอย่างเร่งด่วน

พันธกิจ กอปศ. เรื่องที่ 7

ประเด็นสำคัญ 4 เรื่องหลัก คือ 1) กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา 2) การจัดการศึกษาเรียนรวมสำหรับเด็กพิการ เด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ และเด็กด้อยโอกาส 3) โรงเรียนขนาดเล็ก และ 4) โรงเรียนในพื้นที่ห่างไกล

แนวทางการดำเนินงาน

แนวทางการดำเนินงานของคณะอนุกรรมการสภาการศึกษา ด้านปฏิรูปเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา 4 ประเด็น คือ 1) การดำเนินงาน เน้นการลดความเหลื่อมล้ำของผู้ที่อยู่นอกระบบการศึกษาและครอบคลุมการศึกษาตลอดชีวิต ไม่จำกัดเฉพาะการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ในระบบ) เท่านั้น รวมทั้งมิติอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา อาทิ การจัดสรรครู ความแตกต่างในบริบทเชิงพื้นที่

ธรรมาภิบาลในการจัดสรรทรัพยากร 2) การรวบรวมข้อมูลและการพัฒนา
 ฐานข้อมูลตัวชี้วัดหรือข้อมูลบ่งชี้สภาพความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา
 ในปัจจุบันของประเทศไทย ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการพิจารณาจัดลำดับ
 ความสำคัญ (Priority) ของการดำเนินงานในแต่ละระยะ และเชื่อมโยงกับ
 การดำเนินงานในภาพรวมของคณะกรรมการสภาการศึกษา (กทศ.) ต่อไป
 โดยเฉพาะข้อมูลผู้ที่อยู่นอกระบบการศึกษา อาทิ ผู้ที่ไม่สามารถเข้าสู่ระบบ
 การศึกษา ผู้ที่ออกนอกระบบการศึกษาก่อนเวลาอันควร (Early School
 Leaving หรือ Drop Out) 3) เครื่องมือหลักในการผลักดันแผนปฏิรูป
 ประเทศด้านการศึกษา เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาไปสู่การปฏิบัติ
 ได้แก่ ทรัพยากรทางการศึกษา ระบบสารสนเทศ เทคโนโลยีที่สนับสนุน
 การเข้าถึงการศึกษา/การเรียนรู้เพื่อลดความเหลื่อมล้ำ กฎหมาย
 กฎระเบียบ และเครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์ด้านการเงินและการคลัง
 เพื่อแก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำด้านต่างๆ อาทิ ครู โรงเรียนขนาดเล็ก
 4) การสนับสนุนด้านทรัพยากรเพื่อบูรณาการความร่วมมือและการระดม
 ทรัพยากรจากภาคเอกชนและภาคส่วนต่างๆ ที่นอกเหนือจากภาครัฐ

**แผนปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา
 คณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษา**

การลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา
 ถือเป็นเรื่องสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง
 ในการสร้างความเสมอภาคทาง
 การศึกษาให้คนไทยอย่างแท้จริง

ปัจจัยที่ทำให้เกิดปัญหาความเหลื่อมล้ำ

คำนิยาม*

ความเสมอภาค

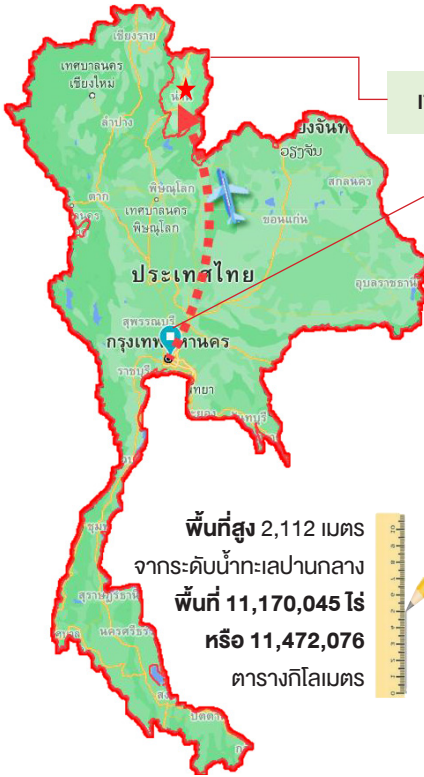
- “ความเสมอภาคทางการศึกษา” หมายความว่า การที่ประชาชนมีสิทธิที่จะได้รับและเข้าถึงการศึกษาและพัฒนาอย่างเสมอภาค และทั่วถึง โดยให้ความช่วยเหลือผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์ ลดความเหลื่อมล้ำในการศึกษารวมทั้งเสริมสร้างและพัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพครู

ความเหลื่อมล้ำ

- “ความเหลื่อมล้ำในการศึกษา” หมายความว่า ความไม่เท่าเทียมกันทางการศึกษาอันเนื่องมาจากคุณภาพหรือมาตรฐานของสถานศึกษา คุณภาพหรือประสิทธิภาพของครู หรือฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม

* พระราชบัญญัติกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา พ.ศ.2561.
ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 135 ตอนที่ 33 ก

ข้อมูลพื้นฐานจังหวัดน่าน

เขตติดต่อกับ สปป.ลาว ระยะทางยาว 227 กม.

กรุงเทพฯ ← 668 กม. → น่าน

สภาพภูมิศาสตร์

สภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนชันเกิน 30 องศา 85% ส่วนลูกคลื่นลอนลาด ตามลุ่มน้ำ จะเป็นที่ราบแคบๆ ระหว่างหุบเขาตามแนวยาว ของลุ่มน้ำ จำแนกพื้นที่เป็น ป่าไม้และภูเขา 47.94% ป่าเสื่อมโทรม 39.24% พื้นที่ ทำการเกษตร 12.22% ที่อยู่อาศัยและอื่นๆ 0.60%

พื้นที่สูง 2,112 เมตร
จากระดับน้ำทะเลปานกลาง
พื้นที่ 11,170,045 ไร่
หรือ 11,472,076 ตารางกิโลเมตร

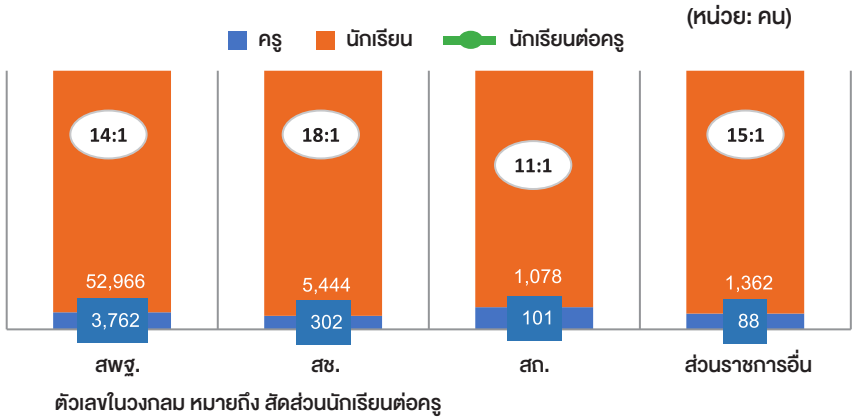
ประชากร

ช่วงวัย	จำนวน (คน)	ร้อยละ
รวม	478,227	100.00
วัยเด็ก (0-14 ปี)	70,804	14.81
วัยแรงงาน (15-59 ปี)	310,343	64.89
วัยสูงอายุ (60 ปีขึ้นไป)	93,659	19.58
จำแนกอายุไม่ได้	3,421	0.72

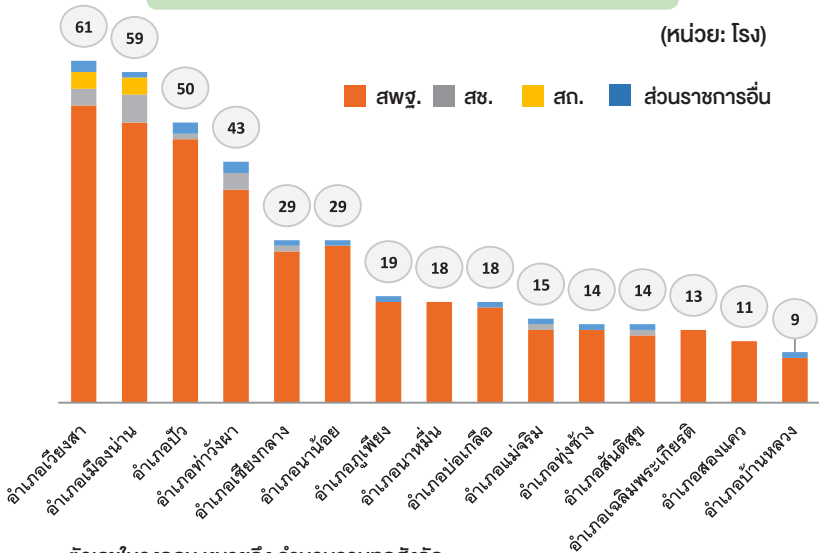

ข้อมูลด้านการศึกษา

จำนวนนักเรียน ครู และสัดส่วนนักเรียนต่อครู

จำนวนโรงเรียนจำแนกตามสังกัดเป็นรายอำเภอ

ที่มา: สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2560

ข้อมูลโรงเรียนขนาดเล็กในสังกัด สพฐ.

โรงเรียนทั้งหมด
368 โรงเรียน

โรงเรียนขนาดเล็ก
259 โรงเรียน

70.38%

จำนวนโรงเรียนขนาดเล็ก
มีสัดส่วนสูงถึงร้อยละ 70.38

โรงเรียนขนาดเล็กที่อยู่ในพื้นที่ปกติ

96

53

102

s.s. ที่เรียนรวมแล้ว
s.s. ที่เป็นโรงเรียนหลัก
s.s. ที่ยังไม่เรียนรวม

โรงเรียนขนาดเล็กที่อยู่ในพื้นที่พิเศษ

9

41

0

พื้นที่ห่างไกล

พื้นที่สูง

พื้นที่เกาะ

สภาพปัญหาของโรงเรียนขนาดเล็ก

การลดลงของจำนวนประชากรวัยเรียน

การบริหารจัดการ

ครูและบุคลากรทางการศึกษา

การเรียนการสอน

ทรัพยากรทางการศึกษา

สภาพภูมิศาสตร์และการเดินทางมาเรียน

ชุมชน ผู้ปกครอง

ศักยภาพของโรงเรียนหลักที่มีโรงเรียนมาควบรวม

1. การลดลงของจำนวนประชากรวัยเรียน

ในอดีตประชาชนมีบุตรหลานต่อครัวเรือนเป็นจำนวนมาก ทำให้รัฐต้องสร้างโรงเรียนในแต่ละหมู่บ้าน เพื่อให้บุตรหลานได้เข้าเรียนในโรงเรียนใกล้บ้านโดยไม่ต้องเดินทางไกล ต่างจากปัจจุบันที่จำนวนบุตรหลานลดลงทำให้ประชากรวัยเรียนในแต่ละพื้นที่ลดลงอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้โรงเรียนกลายเป็นโรงเรียนขนาดเล็กและมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทุกปี

ภาพ: blogs.worldbank.org

2. การบริหารจัดการ

เมื่อมีโรงเรียนขนาดเล็กเพิ่มมากขึ้น ทำให้เกิดความไม่สมดุลในเรื่องการบริหารจัดการด้านต่างๆ การใช้งบประมาณทรัพยากรทางด้านการศึกษาที่ไม่คุ้มค่า เมื่อเทียบกับจำนวนนักเรียน การแก้ไขปัญหาโดยการควมรวมโรงเรียนยังดำเนินการไม่เป็นไปตามเป้าหมาย ส่งผลให้ระบบการประกันคุณภาพโรงเรียนในภาพรวมยังพัฒนาไม่ต่อเนื่อง ไม่สามารถแก้ไขให้โรงเรียนดำเนินงานด้านต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. ครูและบุคลากรทางการศึกษา

การจัดสรรอัตรากำลังครู โดยการคิดอัตราครูต่อจำนวนนักเรียนตามที่ระเบียบ หลักเกณฑ์ และกฎหมายกำหนด ทำให้โรงเรียนไม่ได้รับการจัดสรรอัตรากำลังครูเพิ่มเติม และบางโรงเรียนที่มีอัตรากำลังครูเกินเกณฑ์ จะถูกเกลี้ยอัตรากำลังครูไปยังโรงเรียนที่มีอัตรากำลังต่ำกว่าเกณฑ์ ทำให้โรงเรียนขนาดเล็กเกิดปัญหาครูไม่ครบชั้น ไม่ครบกลุ่มสาระวิชา และยิ่งพบว่าโรงเรียนขนาดเล็กบางโรงเรียนไม่มีผู้บริหาร หรือมีผู้บริหารโรงเรียนแต่มีการโยกย้ายบ่อยครั้ง ทำให้การพัฒนาไม่เป็นอย่างต่อเนื่อง

4. การเรียนการสอน

โรงเรียนขนาดเล็กที่มีปัญหา ครูไม่เพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอน ขาดครูที่มีความถนัดสาขาวิชาหลัก ครูบางส่วนยังขาดทักษะด้านการใช้เทคโนโลยี รวมทั้งต้องปฏิบัติงานพิเศษหลายด้านนอกเหนือจากงาน การสอน ทำให้สอนไม่สม่ำเสมอและไม่เต็มตามศักยภาพ ครูไม่มีเวลา เพียงพอในการพัฒนาตนเอง พัฒนาการเรียนการสอนด้วยการทำวิจัย ในห้องเรียน จึงเป็นสาเหตุส่วนหนึ่งที่ทำให้นักเรียนได้รับการจัดการเรียน การสอนที่ไม่มีคุณภาพเท่าที่ควร และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน บางชั้น บางโรงเรียนต่ำกว่ามาตรฐานที่กำหนด

5. ทรัพยากรทางการศึกษา

ภาพ: thestandard.co

การจัดสรรงบประมาณให้กับโรงเรียน จะจัดสรรเงินอุดหนุนรายหัวตามจำนวน นักเรียน ทำให้โรงเรียนขนาดเล็กมีข้อจำกัด ในการได้รับการจัดสรรงบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ ครุภัณฑ์ สิ่งก่อสร้างต่างๆ และ เกิดปัญหาด้านทรัพยากรในการจัดการเรียน การสอน สาธารณูปโภค และการบริหาร จัดการในโรงเรียนที่มีไม่เพียงพอ เป็นอุปสรรค

ที่ส่งผลกระทบต่อโรงเรียนขนาดเล็กเป็นอย่างมาก

6. สภาพภูมิศาสตร์และการเดินทางมาเรียน

พื้นที่ตั้งของโรงเรียนขนาดเล็กส่วนใหญ่บางพื้นที่อยู่ในพื้นที่ห่างไกล ก้นดาร์ เป็นพื้นที่ภูเขาสูง การคมนาคมในการเดินทางไปเรียนในโรงเรียน ไกลแค่เพียงค่อนข้างลำบาก โดยเฉพาะในช่วงฤดูฝนจะเดินทางลำบาก

มากที่สุด บางจุดเกิดดินถล่ม น้ำป่าไหลหลากทำให้ถนนทรุด ถูกตัดขาด โรงเรียนบนพื้นที่เหล่านี้จึงไม่สามารถมาเรียนร่วมกับโรงเรียนอื่นๆ ได้

7. ชุมชน ผู้ปกครอง

การรวบรวมโรงเรียนเป็นการพัฒนาในรูปแบบหนึ่งที่จะสามารถแก้ไข้ปัญหาและสร้างโอกาสทางการศึกษาให้กับนักเรียนเพิ่มขึ้น แต่เนื่องจากโรงเรียนในสังกัดส่วนใหญ่อยู่บนพื้นที่สูง ห่างไกล และทุรกันดาร ส่วนในบางพื้นที่อยู่ในพื้นที่ปกติ แต่ชุมชน ผู้ปกครองไม่เห็นชอบให้รวบรวม ไม่ให้ความร่วมมือ เกิดการต่อต้าน ไม่สนับสนุนให้บุตรหลานไปเรียนที่โรงเรียนอื่นเนื่องจากเป็นห่วงเรื่องความปลอดภัย และมีแนวคิดว่าจะหากไปเรียนรวมแล้ว โรงเรียนเดิมจะถูกยุบ จึงเป็นปัญหาต่อการจัดการศึกษาในลักษณะรวบรวมโรงเรียน

8. ศักยภาพของโรงเรียนหลักที่มีโรงเรียนมาควบรวม

โรงเรียนหลักที่จะมีโรงเรียนขนาดเล็กมาควบรวม บางโรงเรียนมีคุณภาพการจัดการศึกษายังไม่ดีเท่าที่ควร เมื่อเทียบกับโรงเรียนขนาดเล็กบางแห่งที่จัดการศึกษาได้ดีกว่า ดังนั้น ชุมชน ผู้ปกครอง จึงยังขาดความศรัทธาและความเชื่อมั่นในการที่จะส่งบุตรหลานมาเรียนในโรงเรียนหลักตามที่กำหนด

ภาพ: matchonweekly.com

ที่มา: สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดน่าน, 2562

กรณีศึกษา การบริหารพื้นที่รูปแบบพิเศษ

กรณีศึกษา การบริหารพื้นที่รูปแบบพิเศษ

NAN Sandbox

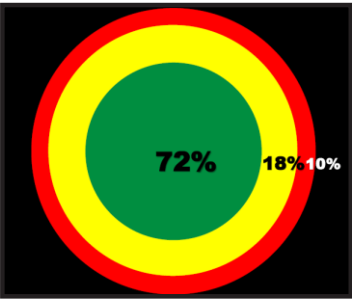
เพื่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

แก๊วพื้นที่ป่า การใช้ประโยชน์พื้นที่จังหวัดน่าน และกลไกการบริหารจัดการ

แนวคิดและหลักการของน่านแซนด์บ็อกซ์

1. การจัดสรรที่ดินป่าสงวนจังหวัดน่าน

เพื่อแก้ปัญหาหลักประเด็นสิทธิที่ทำกินของเกษตรกรให้มีความชอบด้วยกฎหมาย โดยบริหารจัดการพื้นที่เขตป่าสงวนตามสัดส่วน 72%

คือ พื้นที่ที่ยังเป็นป่าสงวนในปัจจุบัน มีต้นไม้ใหญ่ และมีการรักษาป่าต้นน้ำนี้ให้คงอยู่ตลอดไป 18% คือ พื้นที่ทำกินในเขตป่าสงวนที่ชาวบ้านยินยอมให้พื้นที่พลิกกลับมาเป็นป่าที่มีต้นไม้ใหญ่ โดยรัฐอนุญาตให้ปลูกพืชเศรษฐกิจได้ต้นไม้

ใหญ่ได้ 10% คือ พื้นที่ที่จัดสรรให้ปลูกพืชเศรษฐกิจได้เต็มที่ (แต่ยังคงความเป็นป่าสงวนตามกฎหมาย)

2. รายได้ต่อไร่

รายได้ต่อไร่ของเกษตรกรน่าน จะต้องเพียงพอต่อการดำรงชีพอย่างยั่งยืน โดยน่านแซนด์บ็อกซ์จะระดมองค์ความรู้จากทุกศาสตร์ นำมาพัฒนาพืชทางเลือกที่มีคุณค่าและมูลค่าสูง พัฒนาดิน น้ำ แปรรูปสินค้าเกษตร

การขนส่ง การสร้างยี่ห้อ สินค้า และการตลาด เพื่อผลิตสินค้า การเกษตรที่มีคุณภาพเป็นที่ต้องการของตลาดโลก และส่งเสริมประสิทธิภาพการผลิต จนเกษตรกรน่านสามารถทำมาหาเลี้ยงชีพอย่างดีได้ด้วย

เป้าหมายและวัตถุประสงค์

1. แก้ไขปัญหาด้านที่ดิน-ป่าไม้ เพื่อให้ประชาชนสามารถอยู่อาศัยได้ถูกต้องตามกฎหมาย และปรับคืนพื้นที่มาเป็นสภาพป่า

2. จัดหาเงินทุนสนับสนุนการปรับเปลี่ยนระบบการผลิตทางการเกษตร และการเลี้ยงชีพในระยะเปลี่ยนผ่าน

3. ปรับเปลี่ยนระบบการเกษตรเชิงเดี่ยวไปสู่การผลิตหรืออาชีพที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม มีรายได้เพียงพอ และยกระดับคุณภาพชีวิต

พื้นที่ดำเนินงาน

15 อำเภอ

99 ตำบล

924 หมู่บ้าน

โดยเฉพาะพื้นที่อยู่อาศัย และพื้นที่ทำกินในเขตป่าสงวน

จังหวัดน่านมีพื้นที่ป่าสงวนตามพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507 คิดเป็นร้อยละ 85 ของพื้นที่จังหวัดน่าน ปี 2559 พื้นที่ป่าสงวนหายไปร้อยละ 28 ของพื้นที่ป่าสงวนทั้งหมด

หน่วยประสานงานหลัก

องค์การบริหารส่วนตำบล โดยความร่วมมือของผู้นำชุมชนในพื้นที่ ได้แก่ ผู้ใหญ่บ้าน กำนัน ประธานสภา องค์กรชุมชน นายกององค์การบริหารส่วนตำบล/นายกเทศมนตรีตำบล และนายอำเภอ

เครื่องมือสำคัญในการดำเนินงาน

คู่มือผู้นำชุมชน คือ ข้อมูลของชุมชน ซึ่งเป็นเครื่องมือที่จะช่วยให้ภาคประชาชนร่วมทำงานแก้ไขปัญหาป่านานกับภาครัฐและภาคเอกชน ได้อย่างมีประสิทธิภาพและสัมฤทธิ์ผลตามเป้าหมาย โดยผู้นำชุมชนสามารถใช้ข้อมูลต่างๆ ในคู่มือนี้ เพื่อการบริหารจัดการปัญหาป่านาน ได้แก่ การอนุรักษ์ป่าต้นน้ำ การสร้างอาชีพการเกษตรที่ก่อให้เกิดรายได้ อย่างเพียงพอต่อการดำรงชีพอย่างยั่งยืน รวมทั้งการจัดสรรสิทธิที่ดินทำกิน ในเขตป่าให้แก่ราษฎรจังหวัดน่านอย่างถูกต้องตามกฎหมายและโดยชอบธรรม

ผลการดำเนินงานที่ผ่านมา

ปี 2563 เป็นต้นไป : นำองค์ความรู้ถูกศาสตร์พัฒนาวิถีทำกินเพื่อสร้างรายได้้อย่างยั่งยืน

ปี 2561-2562 : ดำเนินการหาเงินทุนสนับสนุน

ปี 2561 : สื่อสารแนวทางการแก้ปัญหาป่านานกับผู้นำชุมชน/เกษตรกร/ผู้แทน

ปี 2561 : สื่อสารแนวทางการแก้ปัญหาป่านานกับผู้นำชุมชน/ เกษตรกร/ผู้แทนชาวบ้าน

ปีแห่งการพูดคุยสื่อสารแนวทาง
แก้ปัญหาป่านานกับผู้นำชุมชน/เกษตรกร/
ผู้แทนชาวบ้าน ใน 2 ประเด็นหลัก ได้แก่

1) การแก้ปัญหาป่านานตามหลักการ
ของน่านแซนด์บ็อกซ์ คือ การเดินทาง

พบกันครึ่งทางระหว่างภาคประชาชน และ ภาครัฐ โดยชุมชนยินดี
ฟื้นฟูพื้นที่ที่ทำกินในเขตป่าให้กลับมาสมบูรณ์ ร้อยละ 18 โดยรัฐให้สิทธิ
การใช้ประโยชน์ที่ดินทำกินแก่เกษตรกรในเขตป่าใต้ต้นไม้ใหญ่
ร้อยละ 18 และอีกร้อยละ 10 ให้สามารถปลูกพืชเศรษฐกิจได้เต็มที่โดย
ชอบธรรม ทั้งนี้ 99 ตำบล ต้องเห็นพ้องเดินทางไปพร้อมกัน 2) เมื่อบริหาร
จัดการประเด็นสิทธิที่ทำกินของเกษตรกรแล้ว จะมีการระดมองค์ความรู้
จากทุกศาสตร์เพื่อคิดค้นพืชทางเลือก พัฒนาดินน้ำและการตลาดมุ่งพัฒนา
อาชีพการเกษตร และการสร้างรายได้อย่างเพียงพอต่อการดำรงชีพ
อย่างยั่งยืน โดยเกษตรกรได้รับการทดแทนรายได้ในช่วงเปลี่ยนผ่าน

ปี 2561-2562 : ดำเนินการหาเงินทุนสนับสนุน

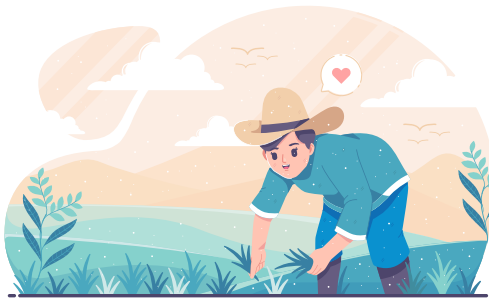
ปีแห่งการระดมเงินทุนสนับสนุนการดำเนินงานน่านแซนด์บ็อกซ์
เพื่อนำมาทดแทนรายได้ให้เกษตรกรในช่วงเปลี่ยนผ่านจากการชะลอ
และหยุดทำการเกษตรในพื้นที่ทำกินในเขตป่า ช่วงเริ่มปลูกป่า สู่การเกษตร
รูปแบบใหม่ และจัดทำฐานข้อมูลเพื่อการบริหารจัดการเชิงนโยบาย ให้กับ
คณะกรรมการนโยบายและกำกับดูแล และฐานข้อมูลสนับสนุน แผนงาน

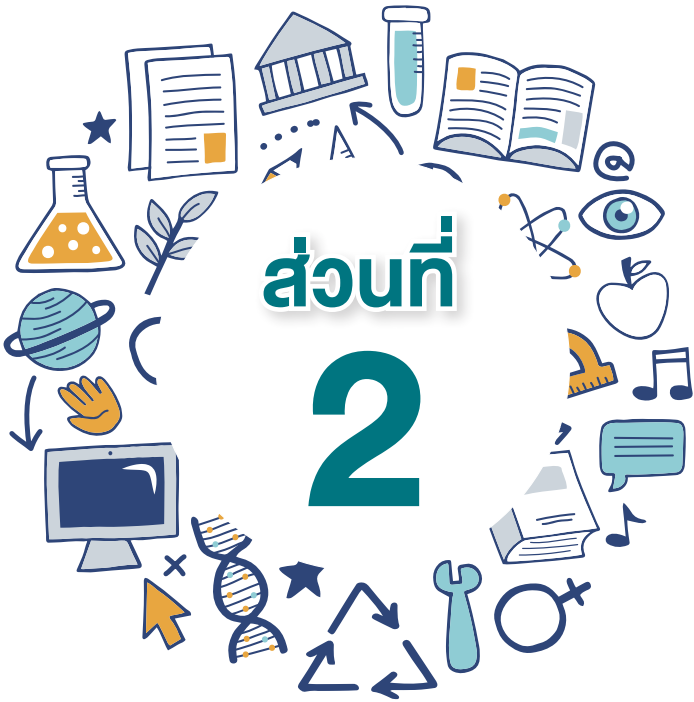
ระดับพื้นที่ให้แก่คณะกรรมการดำเนินงานพื้นที่จังหวัดน่าน เช่น จำนวนครัวเรือน พื้นที่ทำกินในเขตป่า แปลงการใช้ที่ดิน ตัวชี้วัดความยั่งยืน ความยากจน ความเหลื่อมล้ำ อีกทั้งข้อคิดเห็นความพึงพอใจของประชาชน เป็นต้น

ปี 2563 เป็นต้นไป : นำองค์ความรู้ทุกศาสตร์พัฒนาวิถีทำกิน เพื่อสร้างรายได้ที่ยั่งยืน

ปีแห่งการนำองค์ความรู้จากทุกศาสตร์ที่ได้จากการศึกษาค้นคว้า มาพัฒนาปรับเปลี่ยนวิถีทำกินด้านการเกษตร ได้แก่ การคัดเลือกพืชทางเลือกใหม่ การพัฒนาดิน แหล่งน้ำ การแปรรูปสินค้าเกษตร ระบบขนส่ง การตลาด การสร้างยี่ห้อสินค้า นำมาให้เป็นที่ยอมรับ ตลอดจนเพิ่มเติมความรู้ในมิติต่างๆ ให้แก่เกษตรกร พร้อมกับการสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชน

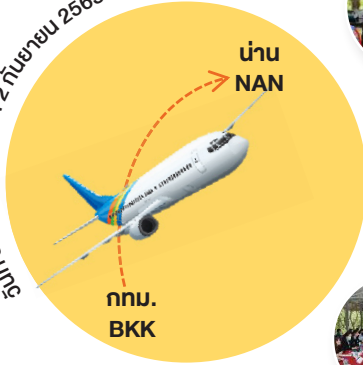
**ที่มา : สรุปประเด็นสำคัญจากการบรรยาย โครงการน่านแซนด์บ็อกซ์
โดย นายสำรวย วัฒน นายก อบต.เมืองจ้ง อ.ภูเพียง**

การประชุมระดมความคิดเห็น เรื่อง การบูรณาการความร่วมมือเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา

วันที่ 1 สิงหาคม-วันที่ 2 กันยายน 2563

ข้อมูลสภาพความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา

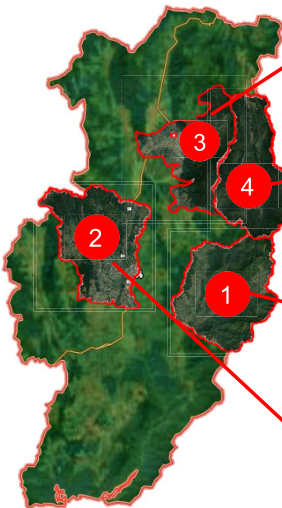

การจัดการศึกษาสำหรับบุคคลที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ

การสนับสนุนด้านทรัพยากรและความร่วมมือจากภาคส่วนต่างๆ

พื้นที่เป้าหมาย

โรงเรียนภูคาวิทยาคม
ตำบลภูคา อำเภอปัว

กศน. อำเภอบ่อเกลือ
ตำบลบ่อเกลือใต้ อำเภอบ่อเกลือ

โรงเรียนตำบองตระเวนชายแดน
พระยาบุศระห์ ๙ 3 ตำบลหนองแดง อำเภอแม่จริม

โรงเรียนบ้านปางเป็ย
ตำบลสะเนียน อำเภอเมือง

โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน พระยานุเคราะห์ ฯ 3 อำเภอแม่จิม

เหตุผลที่จัดตั้ง ร.ร.ตชด.พระยานุเคราะห์ ฯ 3

- เพื่อแก้ไขปัญหาพื้นที่จุดบอดทางการศึกษา
- พัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กและเยาวชนในพื้นที่ทุรกันดารและประชาชนตามแนวชายแดนให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น
- เพื่อให้เด็กและเยาวชนในพื้นที่ทุรกันดาร อ่านและเขียนภาษาไทยได้และมีความรักความเป็นไทย
- เพื่อเป็นการเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราช เนื่องในโอกาสครองราชย์ปีที่ 50

ข้อมูลพื้นฐาน/บริบทของสถานศึกษา

รายได้ครัวเรือนเฉลี่ย **18,000** บาท/ปี

มีเด็กปฐมวัยจำนวนมาก
เนื่องจากไม่มีศูนย์เด็กเล็กในหมู่บ้าน

เดินเท้า

ไปโรงเรียน

ไม่มีรถรับจ้าง
ลำบากช่วงฤดูฝน

ข้อมูลสารสนเทศที่บ่งชี้สภาพความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา

โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนพิระยานุเคราะห์ ฯ 3 เป็นโรงเรียน stand alone ซึ่งตั้งอยู่ห่างไกลจากโรงเรียนอื่น และหมู่บ้านไม่มีศูนย์พัฒนาเด็กปฐมวัย ทำให้มีจำนวนเด็กปฐมวัยสูง นักเรียนส่วนใหญ่เดินเท้ามาเรียน มีความยากลำบากในฤดูฝน นอกจากนี้สัดส่วนเด็กยากจนและยากจนพิเศษในโรงเรียนมีจำนวนมากกว่าร้อยละ 80

สำหรับสภาพการจัดการศึกษา ครูที่สอนในโรงเรียนส่วนใหญ่เป็นตำรวจตระเวนชายแดนซึ่งไม่ได้สำเร็จการศึกษาทางด้านศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ การเข้าถึงอินเทอร์เน็ตหรือสื่อการสอนออนไลน์ทำได้ยาก เครือข่ายไม่ครอบคลุม ไฟฟ้าในพื้นที่ดับบ่อยและดับนานครั้งละ 1-2 วัน และนักเรียนที่จบการศึกษามีโอกาสศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาน้อย

การจัดสรรงบประมาณด้านการศึกษา

- งบประมาณอุดหนุนนักเรียนรายหัว

ก่อนประถมศึกษา	625 บาท/คน/ปี
ประถมศึกษา	900 บาท/คน/ปี

- เงินอุดหนุนอาหารกลางวันนักเรียน ย้อนหลัง 3 ปี

ปีการศึกษา	จำนวนนักเรียน (คน)	งบประมาณ (บาท)
2560	46	184,000
2561	49	196,000
2562	50	200,000

- เงินสนับสนุนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน อาหารเสริม รายจ่ายอื่นๆ ย้อนหลัง 3 ปี

ปีการศึกษา	จำนวนนักเรียน (คน)	งบประมาณ (บาท)
2560	46	58,000
2561	49	137,790
2562	50	108,492

เงินอุดหนุนรายหัวและการจัดสรรงบประมาณด้านการศึกษามีอัตราต่ำกว่าโรงเรียนในสังกัดอื่น เนื่องจากต้นสังกัด คือ กองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดน ไม่ได้มีภารกิจในการจัดการศึกษาโดยตรง

การจัดสรรเงินอุดหนุนนักเรียนจากกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา (กสศ.)

ภาคเรียน	ได้รับทุน (คน)	ส่วนของนักเรียน (บาท)	ส่วนของโรงเรียน (บาท)	รวม (บาท)	กิจกรรมส่งเสริมทักษะอาชีพ
1/2562	42	42,000	21,000	63,000	1) กลัวยาบอบเนย
2/2562	43	64,500	43,000	107,500	1) เลี้ยงปลาตุ๊ก 15,000 2) เพาะถั่วงอก 10,000 3) ตัดผม 7,000 4) น้ำยาล้างจาน 11,000

นอกจากนี้ยังได้รับเงินอุดหนุนนักเรียนจาก กสศ. เพิ่มเติม ภายใต้สถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) จำนวน 25,800 บาท และนักเรียนอนุบาล 1-3 จำนวน 12 คน ได้รับเงินบริจาคสมทบค่าอาหาร โครงการสู้วิกฤตให้น้องอิ่ม “คนละมือเพื่อมือน้อง” จำนวน 3,600 บาท

การสนับสนุนด้านทรัพยากรทางการศึกษาและความร่วมมือ

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ได้มีการทำข้อตกลงร่วมกัน (MOU) ในการจ้างครูปฐมวัยให้กับทางโรงเรียน ตชด. และมีการพัฒนาคุณภาพ โดยให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่มีโรงเรียน ตชด. และให้โรงเรียนขยายโอกาส (โรงเรียนบ้านน้ำตวง) เป็นพี่เลี้ยงให้

- หน่วยงานร่วมสนองพระราชดำริ เช่น มหาวิทยาลัยราชภัฏ หรือสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) มีส่วนร่วมในการพัฒนาอาชีพ เป็นต้น

- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ได้มีหนังสือแจ้งโรงเรียนในอำเภอเมืองแม่จริม ในการให้ความช่วยเหลือด้านวิชาการ เช่น การช่วยยกระดับผลสัมฤทธิ์ (O-NET) เป็นต้น

- องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) หนองแดง ให้การสนับสนุนด้านความรู้ อบรมโครงการศึกษาวัฒนธรรมพื้นบ้าน

- โครงการสนับสนุนด้านวิชาการ หน่วยงานสังกัด สพฐ. ให้การสนับสนุนครูประจำชั้นอนุบาล จำนวน 1 คน และครูจากมูลนิธิพุทธรักษา ประจำวิชาภาษาอังกฤษ จำนวน 1 คน

- โครงการทุนในพระราชานุเคราะห์สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

นักเรียนโรงเรียน ตชด. ยังได้รับทุนในพระราชานุเคราะห์ ปีละ 1 คนต่อโรงเรียน ซึ่งส่งเสริมให้ศึกษาต่อจนจบปริญญาตรี หรือถ้าใครมีความสามารถและความต้องการที่จะเรียนต่อจะทรงสนับสนุนให้ได้รับการศึกษาสูงที่สุด แต่นักเรียนส่วนใหญ่จะขอคืนทุนเพื่อให้รุ่นน้องได้รับทุนต่อ

ภาพ: eef.or.th

การพัฒนาครู บุคลากรทางการศึกษาที่เกี่ยวข้อง

กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา (กสศ.) มีโครงการพัฒนาครูตำรวจตระเวนชายแดน เป็นการอบรมตำรวจ 4 เดือน อบรมครู 7 เดือน ที่มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี โดยมีวัตถุประสงค์คือ 1) พัฒนาสมรรถนะครูที่เน้นกระบวนการเรียนรู้ (Learning Process) มากกว่าผลลัพธ์ของการเรียนรู้ (Learning Outcomes) เช่น การสอนบูรณาการคณะชั้นเรียน ซึ่งปัจจุบันมีการนำร่องในพื้นที่ภาคเหนือตอนล่าง 15 โรงเรียน และใช้มหาวิทยาลัยราชภัฏเป็นเครือข่าย (เป้าหมาย มหาวิทยาลัยราชภัฏ 6 สถาบัน 50 โรงเรียน นำร่องทั่วประเทศ) และ 2) พัฒนาหลักสูตรเพื่อครู ตชด. ให้เป็นครูมืออาชีพมากขึ้น โดยมีหลักว่า “สอนเป็น เห็นผล คนยกย่อง” โดยพัฒนาผ่านงานประจำ และได้คุณวุฒิที่เพิ่มขึ้น เป็นการให้มหาวิทยาลัยราชภัฏปรับเป็นหลักสูตรสำหรับผู้ใหญ่ และใช้ระบบสะสมเครดิต (Credit Bank)

ข้อจำกัดและความร่วมมือเพื่อแก้ไขปัญหา

“สังกัด” คือ ข้อจำกัด

การควมรวมทำไม่ได้
เพราะมีข้อจำกัดเรื่องสังกัด

ครูใหญ่ไม่มีอำนาจในการบริหาร
คน และ เงิน

ค่าใช้จ่ายรายหัวของนักเรียน
มีความเหลื่อมล้ำอย่างเห็นได้ชัด

ร.ร.ตชด.มีข้อจำกัดคือ เป็นสถานศึกษาประเภทการจัดการศึกษาพิเศษ ผู้บริหารสถานศึกษาคือ ผกก.ตชด.ต้นสังกัด ไม่ใช่ครูใหญ่ที่อยู่ในพื้นที่ตั้ง ในสถานศึกษา ครูใหญ่จึงไม่มีอำนาจในการบริหารงานด้านงบประมาณ ด้านบุคลากร และด้านการบริหารงานทั่วไป ยกเว้นระเบียบที่กำหนดให้ ครูใหญ่สามารถบริหารงบประมาณโครงการอาหารกลางวันที่โรงเรียน ดำเนินการในรูปคณะกรรมการบริหารจัดการงบประมาณซึ่งที่ได้รับการจัดสรรตามจำนวนนักเรียนในอัตรา 20 บาท/คน/มื้อ

ข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหา

1. โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนควรให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาในปัจจุบันที่เป็นเป้าหมายหลัก โดยเน้นการจัดการศึกษาเพื่อชุมชนในพื้นที่ การมีส่วนร่วมในการยกระดับคุณภาพชีวิต และลดข้อจำกัดเรื่องรายได้ของผู้ปกครอง โดยบูรณาการการสนับสนุนระหว่างหน่วยงาน

2. จัดทำข้อเสนอให้มีการทำข้อตกลงพิเศษในรูปแบบประสานการดำเนินงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานในพื้นที่พิเศษ โดยอยู่ภายใต้การดูแลของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน (สตง.)

3. ควรให้บุคลากรที่มีความรู้เฉพาะทางด้านการศึกษาเข้ามาช่วยสอนโดยจัดให้มีค่าตอบแทนพิเศษและสวัสดิการต่างๆ เช่น ค่าเดินทาง ที่พัก เป็นต้น เพื่อเป็นการจูงใจให้ผู้ที่มีความรู้ความสามารถเข้ามาทำงาน และเป็นการรักษาผู้ที่มีความรู้ความสามารถไว้ในระบบต่อไป

4. สนับสนุนการพัฒนาครูของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน โดยมีการสนับสนุนค่าเดินทางในการไปอบรม หรือปรับรูปแบบการอบรม ในรูปแบบออนไลน์เพื่อลดค่าใช้จ่ายและเวลาในการเดินทาง

5. หน่วยงานในพื้นที่ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบล หรือองค์การบริหารส่วนจังหวัดเข้ามาดูแลและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยการจัดทำโครงการเพื่อสนับสนุนโรงเรียนในงบประมาณประจำปี เช่น การสนับสนุนอินเทอร์เน็ตชุมชน เพื่อให้นักเรียนสามารถเข้าถึง การศึกษาได้อย่างทั่วถึงมากขึ้น รวมทั้งแก้ไขปัญหาเรื่องไฟฟ้าที่ดับบ่อย ซึ่งส่งผลต่อการจัดการเรียนการสอน

6. โรงเรียนควรจัดที่พักสำหรับนักเรียนที่มีความยากลำบาก ในการเดินทางมาเรียนและจัดให้มีผู้ดูแลนักเรียนที่มาพักนอน เพื่อลด ปัญหาในเรื่องของความยากลำบากในการเดินทางมาเรียนของนักเรียน

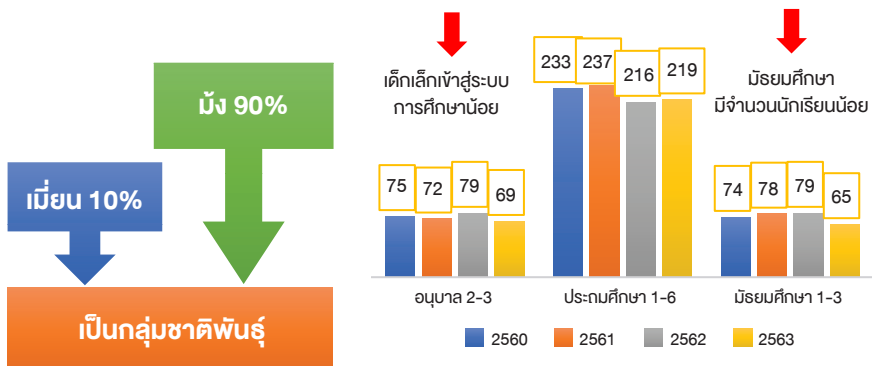
ภาพ: Youtube “ครู ดชด.อมก๋อย”

โรงเรียนบ้านปางเป็ย อำเภอเมืองน่าน

ตั้งอยู่ชายขอบ เป็นพื้นที่สีเหลือง และทางผ่านยาเสพติด
ต้องเฝ้าระวัง ส่วนใหญ่เป็นชนชาติพันธุ์

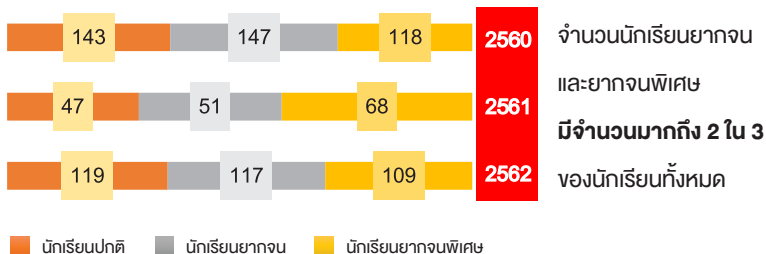
ข้อมูลพื้นฐาน/ลักษณะทั่วไป

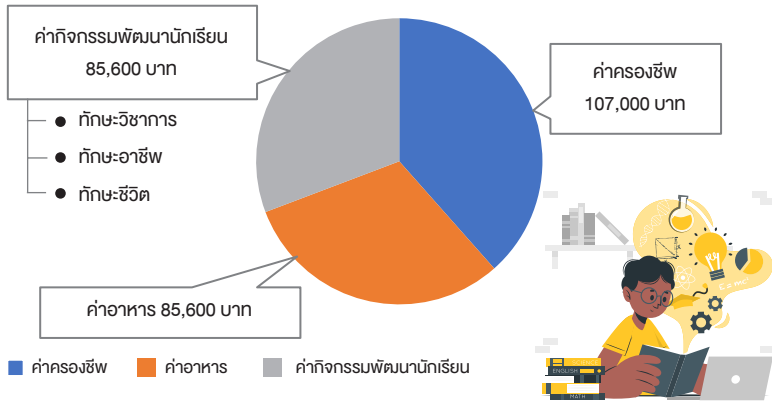
ข้อมูลสารสนเทศที่บ่งชี้สภาพความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา

จำนวนนักเรียนยากจนและยากจนพิเศษ ปี 2560 - 2562

(หน่วย: คน)

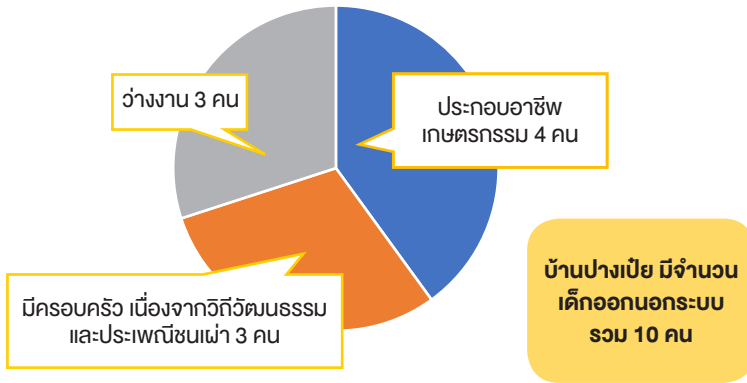
เงินอุดหนุน กศศ. ปี 2562

กิจกรรมการพัฒนานักเรียน เน้น 3 ทักษะ ได้แก่

- 1. ทักษะวิชาการ** ส่งเสริมนักเรียนให้ได้รับโอกาสทางการศึกษาอย่างทั่วถึง จัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียน เช่น กิจกรรมส่งเสริมการอ่านออกเขียนได้ ค่ายวิชาการนักเรียน กิจกรรมการอ่าน คิดวิเคราะห์ เป็นต้น
- 2. ทักษะอาชีพ** ส่งเสริมนักเรียนมีทักษะงานอาชีพในสถานศึกษา เช่น งานอาชีพขนมอบ งานอาชีพผลิตภัณฑ์ผ้าปักม้ง การทำอิฐบล็อก การเพาะต้นอ่อนทานตะวัน น้ำผลไม้ ผลิตภัณฑ์จากเศษไม้ ตัดผม เสริมสวย ช่างไฟฟ้า ช่างเชื่อม ช่างอิเล็กทรอนิกส์ ช่างซ่อมเครื่องยนต์เล็ก เพาะเห็ด การบริหารจัดการขยะ สหกรณ์โรงเรียน เป็นต้น
- 3. ทักษะชีวิต** ส่งเสริมนักเรียนมีทักษะชีวิต มีภูมิคุ้มกัน เช่น กิจกรรมค่ายคุณธรรม อบรมด้านยาเสพติด เพศศึกษา ส่งเสริมศักยภาพด้านกีฬา เป็นต้น

จำนวนเด็กและเยาวชนออกนอกระบบการศึกษา ปี 2561 - 2562

ในพื้นที่บ้านปางเป็ย มีเด็กและเยาวชนออกนอกระบบการศึกษาจำนวน 10 คน จำแนกเป็น 1) เด็กและเยาวชนที่ออกไปประกอบอาชีพเกษตรกรรม จำนวน 4 คน 2) เด็กและเยาวชนที่ออกไปมีครอบครัวจำนวน 3 คน เนื่องจากวิถีวัฒนธรรมและประเพณีชนเผ่าที่ให้เด็กและเยาวชนแต่งงานในวัยเยาว์ และการขูดหนึงสาวที่ต้องการมาเป็นภรรยาของตนในงานฉลองปีใหม่ของชาวม้ง และ 3) เด็กและเยาวชนที่ว่างงานจำนวน 3 คน

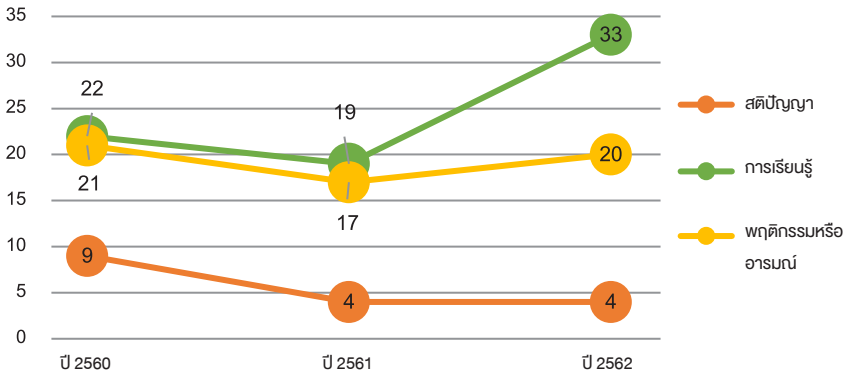

ภาพ: thebangkokinsight.com

การจัดการศึกษาสำหรับผู้ที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ปีการศึกษา 2560 - 2562

จำแนกตามประเภทความบกพร่อง

(หน่วย: คน)

จากข้อมูลพบว่า แนวโน้มของผู้บกพร่องด้านการเรียนรู้ และพฤติกรรมหรืออารมณ์ มีจำนวนเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะการบกพร่องด้านการเรียนรู้ มีจำนวน 22 คน ในปี 2560 เพิ่มขึ้นเป็น 33 คน ในปี 2562

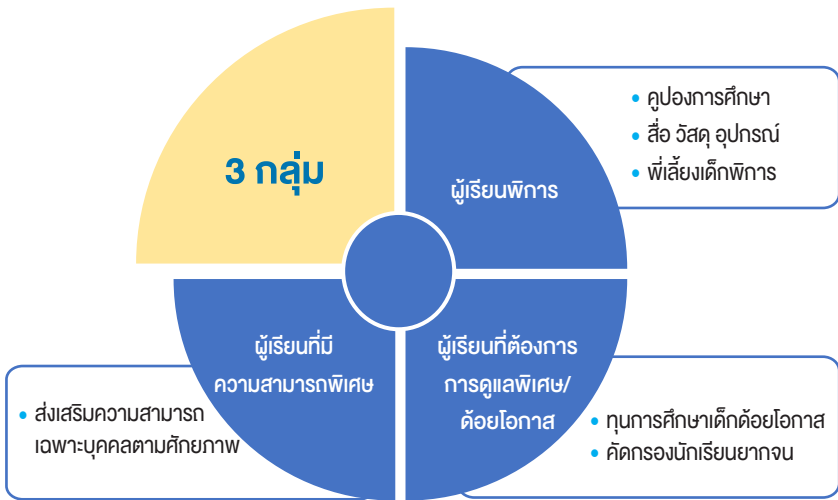
ทั้งนี้ การจัดการศึกษาสำหรับผู้ที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษทั้ง 3 กลุ่มมีดังนี้

ผู้เรียนพิการ ได้รับการส่งเสริมสนับสนุนด้านการจัดการเรียนการสอน ได้แก่ คุปองการศึกษา สื่อ วัสดุอุปกรณ์ พี่เลี้ยงเด็กพิการ

ผู้เรียนที่ต้องการการดูแลพิเศษ/ด้อยโอกาส ได้รับความช่วยเหลือจากภาคีเครือข่ายทางด้านทุนการศึกษาสำหรับเด็กด้อยโอกาส มีการคัดกรองนักเรียนยากจน (CCT) เพื่อรับการสนับสนุนทุน ส่งผลให้นักเรียนได้รับทุน “สานรักคนเก่ง หัวใจแกร่ง” ให้ศึกษาต่อจนจบปริญญาตรี

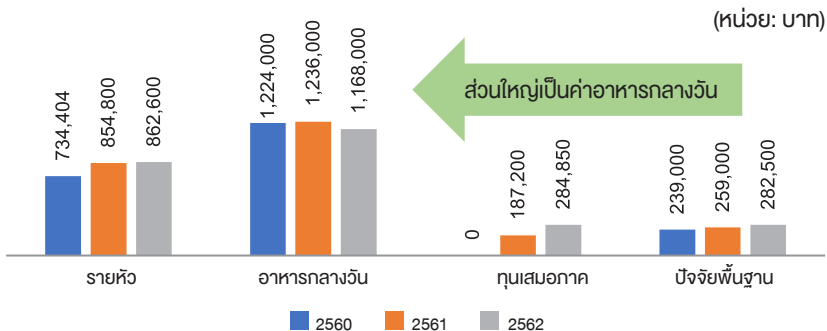
ผู้เรียนที่มีความสามารถพิเศษ ได้รับการส่งเสริมความสามารถเฉพาะบุคคลตามศักยภาพ เช่น การแข่งขันทักษะวิชาการ ศิลปะ ทัศนศิลป์ ความสามารถด้านกีฬา เป็นต้น

การจัดการศึกษาสำหรับผู้ที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ทั้ง 3 กลุ่ม

การสนับสนุนด้านทรัพยากรทางการศึกษา และความร่วมมือ

การสนับสนุนด้านทรัพยากรทางการศึกษา ปีการศึกษา 2560 – 2562

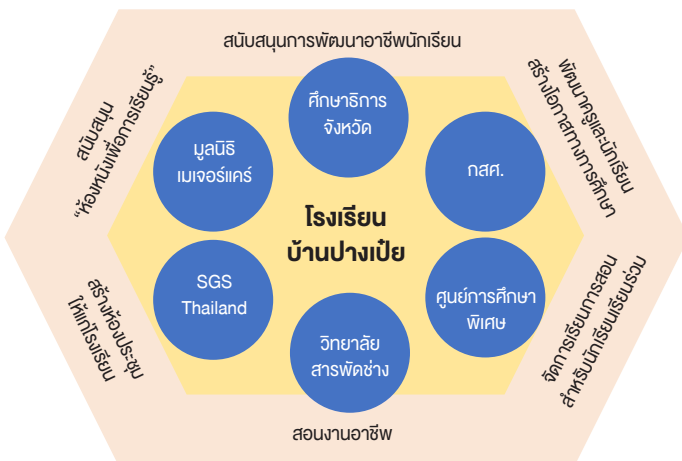

โรงเรียนบ้านปางเป๋ยได้รับการสนับสนุนอาหารกลางวัน รวมมูลค่ามากที่สุด รองลงมาคือ เงินอุดหนุนรายหัว และปัจจัยพื้นฐาน

ภาคีเครือข่ายการพัฒนาสถานศึกษา ให้ความช่วยเหลือ สนับสนุน สถานศึกษา ดังนี้

- * **ศึกษาธิการจังหวัด** สนับสนุนการพัฒนาอาชีพนักเรียน
- * **กสศ.** ดำเนินโครงการพัฒนาครูและนักเรียนเพื่อยกระดับคุณภาพ การศึกษาอย่างต่อเนื่อง และโครงการสร้างโอกาสทางการศึกษาสำหรับ นักเรียนในพื้นที่ห่างไกล
- * **ศูนย์การศึกษาพิเศษ** สนับสนุนการจัดการเรียนการสอนสำหรับ นักเรียนเรียนร่วม
- * **วิทยาลัยสารพัดช่างน่าน** สนับสนุนการจัดการเรียนการสอน งานอาชีพในสถานศึกษา
- * **บริษัท SGS Thailand** สนับสนุนการสร้างห้องประชุมให้แก่โรงเรียน
- * **มูลนิธิ เมเจอร์แคร์** สนับสนุน “ห้องหนังสือเพื่อการเรียนรู้”

ภาคีเครือข่ายการพัฒนาสถานศึกษา “เด็กบ้านปางเป็ย ความรู้คู่อาชีพ”

การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา

อบรมเชิงปฏิบัติ
การคิดร่อนักเรียน
ที่มีความจำเป็นพิเศษ
ทางการศึกษา

ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC)

การพัฒนาครู/บุคลากร

ประชุม อบรม สัมมนา

ส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาชีพ

ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยี
การปฏิบัติงาน
(ระบบ E-School)

ปัญหาความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา

ใช้ภาษาถิ่นเป็นภาษาหลัก ส่งผลต่อ
การเรียนรู้และเข้าถึงการศึกษา

วัฒนธรรมชนเผ่า
แต่งงานในวัยเยาว์
มีบุตรมาก

ไม่มีความพร้อม
ด้านอุปกรณ์ สำหรับ
การเรียนรู้ระบบทางไกล

บริบทชุมชน

ครอบครัว

การสื่อสาร
เทคโนโลยี

ภาวะพึ่งพิง
ในครอบครัว

ไม่มีสัญญาณ
อินเทอร์เน็ตชุมชน

ผู้ปกครองไม่รื้อหนังสือ

ไม่สามารถแนะนำ
เรื่องการเรียนรู้ได้

มีคนว่างงาน

นักเรียนอาศัยอยู่
กับผู้สูงอายุ

พ่อแม่ไปทำงานต่างถิ่น

ต้องโทษในเรือนจำ

พ่อแม่หย่าร้าง

ข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหา

1. การจัดสรรงบประมาณทางการศึกษา

- ควรเพิ่มงบประมาณค่าใช้จ่ายรายหัวนักเรียน ให้สอดคล้องกับค่าครองชีพ ค่าใช้จ่ายในปัจจุบัน และภาวะเงินเฟ้อที่เพิ่มมากขึ้น และควรจัดสรรเงินในรูปแบบ Block grant ส่งตรงไปยังสถานศึกษา

- ควรแก้ไขกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับให้ครอบคลุมถึงค่าอาหารกลางวันสำหรับนักเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา เพื่อให้นักเรียนได้มีอาหารกลางวันไว้รับประทาน

- ควรเพิ่มงบประมาณอาหารกลางวันนักเรียนให้สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจปัจจุบัน ให้นักเรียนได้รับประทานอาหารกลางวันที่มีคุณภาพมากขึ้น

ภาพ: matichon.co.th

2. บุคลากร

ภาพ: siamrath.co.th

- ควรจัดสรร บรรจุ แต่งตั้งครูในโรงเรียน Stand alone อย่างเพียงพอ ซึ่งอาจยกเว้นการใช้เกณฑ์ ก.ค.ศ. เรื่องอัตราครูต่อนักเรียนจำนวน 1 ต่อ 20 คน เนื่องจากโรงเรียน Stand alone

มักตั้งอยู่ในพื้นที่ห่างไกล ทุกกันดาร จำนวนนักเรียนมีไม่มากนัก แต่จำเป็นต้องมีโรงเรียนในพื้นที่นั้น

- สร้างขวัญกำลังใจให้แก่ครูที่ปฏิบัติงานในพื้นที่สูงห่างไกลทุรกันดาร ผ่านการพิจารณา ความดีความชอบ ความก้าวหน้า และเงินเพิ่มเติมที่มากกว่าปกติ เช่น เบี้ยกันดาร เป็นต้น

3. การศึกษา

- จัดการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนาคุณภาพชีวิต และทักษะที่สำคัญจำเป็นในชีวิตประจำวัน

- ส่งเสริมศักยภาพนักเรียนที่หลากหลายตามบริบทและศักยภาพ

ของนักเรียนแต่ละคน โดยใช้รูปแบบ Customize และยกเลิกการจัดการศึกษาแบบ One Size Fit All

- ส่งเสริมการศึกษาเพื่อการมีงานทำ ให้สอดคล้องกับกลุ่มอาชีพที่สร้างรายได้สูงในจังหวัดน่าน ได้แก่ 1) เกษตรกร 2) ช่างฝีมือ 3) โรงแรม และการท่องเที่ยว นอกจากนี้ ยังรวมถึงการขายทั้งแบบ Off-line อาทิ การเปิดร้านขายของ และการขายแบบ On-line ใน Platform ต่างๆ อาทิ Lazada, Shopee

ภาพ: thaihealth.or.th

โรงเรียนภูคาวิทยาคม อำเภอปัว

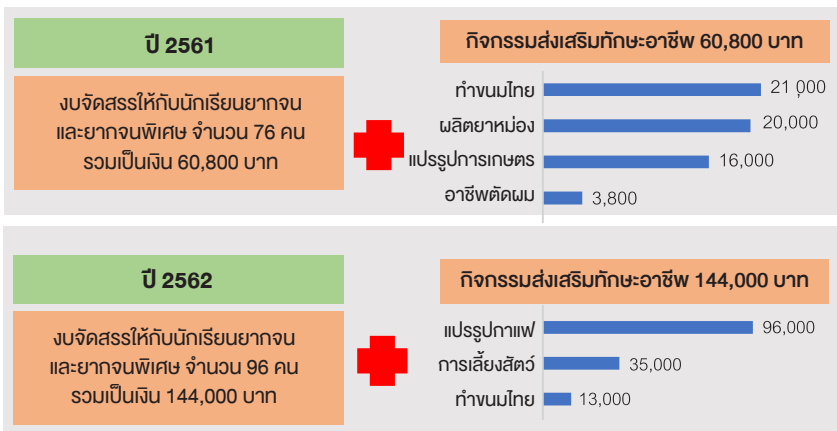
โรงเรียนบนพื้นที่สูง มีชนเผ่าหลากหลายชนเผ่า ระยะทางไกลต้องพักนอน

โรงเรียนภูคาวิทยาคมอยู่ในพื้นที่ตำบลภูคา อำเภอปัว จังหวัดน่าน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา น่าน เขต 2 เป็นโรงเรียนขยายโอกาสจัดการเรียนการสอนตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาล 2 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีนายสิทธิพล พรหมมินทร์ ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการ มีจำนวนนักเรียนทั้งหมด 269 คน มีข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษารวมทั้งหมด 30 คน

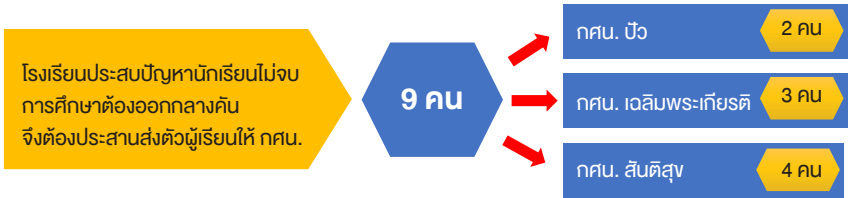
ระดับชั้น	นักเรียน (คน)	ครู (คน)	อัตรานักเรียน : ครู
อ.2-อ.3	37	2	19 : 1
ป.1-ป.6	143	11	13 : 1
ม.1-ม.3	89	6	15 : 1

ข้อมูลสารสนเทศที่บ่งชี้สภาพความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา

โรงเรียนภูคาวิทยาคมได้รับการจัดสรรเงินอุดหนุนปัจจัยพื้นฐานนักเรียนยากจนและยากจนพิเศษ ดังนี้

จำนวนเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษาขั้นพื้นฐาน

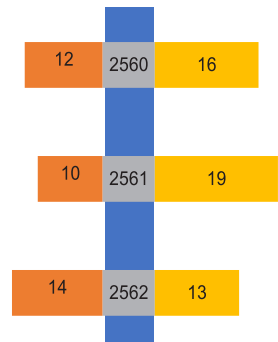
อัตราการศึกษาต่อระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือ ปวช.

การศึกษาต่อระดับ ม.ปลาย หรือ ปวช. ปี 2560-2562

(หน่วย: คน)

โรงเรียน	2560	2561	2562
ร.ร.ราชประชานุเคราะห์ 56	1	1	2
ร.ร.มัธยมป่ากลาง	16	12	6
ร.ร.บันทูลวิทย์วิทยา			1
ร.ร.มัธยมพร-ราชทานเฉลิมพระเกียรติ		3	3
ร.ร.บรบิล			1
ร.ร.สันติสุขพิทยาคม			5
วิทยาลัยการอาชีพปิ้ว	4	6	8
วิทยาลัยเกษตรเพชร			1
กศน.	6	5	
ช่างทองหลวง	1	2	
รวม	28	29	27

นร.ด้วยโอกาส
และ นร.ได้ทุนเรียนต่อ

■ นักเรียนยากจนด้วยโอกาส (คน)

■ นักเรียนที่ได้รับทุนศึกษาต่อ (คน)

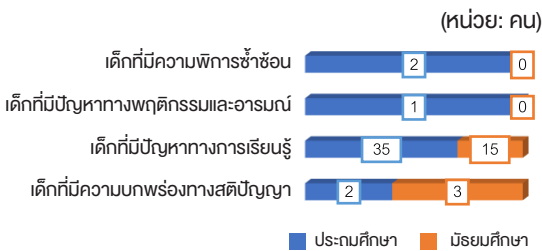

สภาพปัญหาของผู้ปกครองนักเรียนที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ ได้แก่ ค่าใช้จ่ายที่นอกเหนือจากงบประมาณเรียนฟรีของรัฐบาล ผู้ปกครองต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการเดินทางสำหรับรับ-ส่งนักเรียนที่อาศัยอยู่ห่างจากโรงเรียน และค่าเครื่องแบบนักเรียน ซึ่งพบว่าบางครอบครัวมีรายได้ไม่เพียงพอสำหรับค่าใช้จ่ายในส่วนนี้

การจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ

1. การจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนพิการ

1. ทำแผน IEP
2. ขอสื่อจากศูนย์การศึกษาพิเศษจังหวัด
3. ประกอบสอนเรียนร่วมกับเด็กปกติ
4. สอนเสริมสัปดาห์ละ 4 ชั่วโมง
5. ผู้เรียนพิการเข้าชั้นโรงเรียนจัดการสอนตามสภาพที่บ้าน

การจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนพิการ ครูผู้สอนได้ดำเนินการจัดทำแผน IEP เพื่อส่งเสริมเด็กนักเรียนให้มีความรู้เพิ่มขึ้น โดยดำเนินการส่งแผน IEP ไปยังศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดเพื่อขออนุมัติสื่อสิ่งอำนวยความสะดวกให้กับผู้เรียน ในส่วนการจัดการเรียนการสอน เด็กพิเศษจะเรียนรวมกับเด็กปกติ แต่ครูผู้สอนจะต้องเข้าประกบสอนเพื่อเสริมแรงในการเรียน และได้มีการจัดกิจกรรมสอนเสริมซึ่งมีการแยกห้องเรียนไว้ เป็นห้องเรียนพิเศษสำหรับนักเรียนเรียนรวมเรียนในช่วงเวลาหลังเลิกเรียน สัปดาห์ละ 4 ชั่วโมง กรณีผู้เรียนที่มีความพิการซ้ำซ้อนหรือไม่สามารถมาเรียนตามปกติได้ ทางโรงเรียนได้มีการจัดการสอนตามสภาพ ดูแลช่วยเหลือผู้เรียนในด้านอื่นเหมือนเด็กปกติทั่วไป แต่จะไปที่บ้านของนักเรียนเพื่อให้ได้สิทธิ์ทางการศึกษาและลดความเหลื่อมล้ำ

2.

การจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนที่มีความสามารถพิเศษ

สอนเสริมกลุ่มนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษในด้านต่างๆ ส่งเสริมและสนับสนุน ให้นักเรียนเข้าร่วมการแข่งขันทักษะ ทั้งระดับเขตและระดับชาติ	
การแข่งขัน AMAT Sudoku II& Crossword จังหวัดเชียงใหม่	
การแข่งขัน Sudoku	ระดับ ป. 1-6 ได้ลำดับที่ 15 ระดับ ม. 1-3 ได้ลำดับที่ 13
การแข่งขัน AMAT	ระดับ ป. 1-6 ได้ลำดับที่ 35

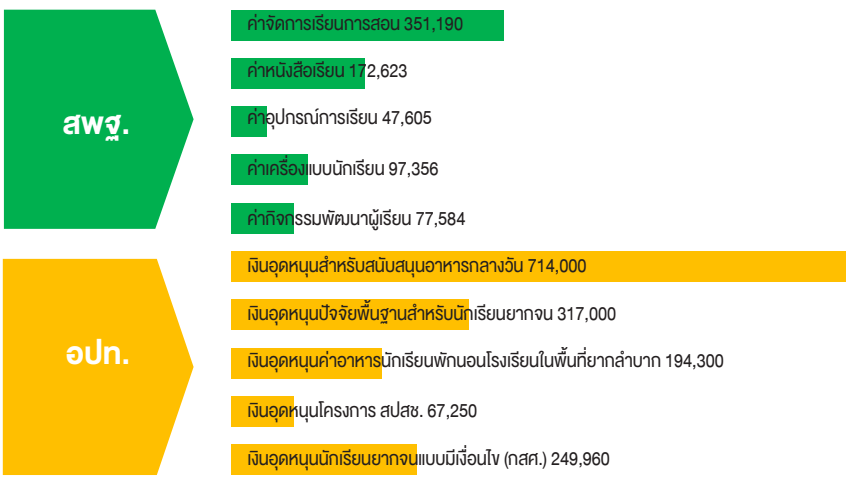
การจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนที่มีความสามารถพิเศษ ทางโรงเรียน ใช้การสอนเสริมให้กับกลุ่มนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษในด้านต่างๆ ส่งเสริมและสนับสนุนให้นักเรียนเข้าร่วมการแข่งขันทักษะ เพื่อเปิดโอกาส ให้แสดงความสามารถ เช่น การฝึกฝนและนำนักเรียนเข้าร่วมแข่งขัน งานศิลปะหัตถกรรมนักเรียนทุกปี ทั้งระดับเขตและระดับชาติ การนำ นักเรียนที่มีความสามารถทางคณิตศาสตร์และภาษาอังกฤษ เข้าร่วมแข่งขัน การแข่งขัน AMAT Sudoku และ Crossword เป็นต้น

3. การจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนที่ด้อยโอกาส

มีระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และมอบทุนการศึกษาจากภาคเอกชน

การสนับสนุนด้านทรัพยากรทางการศึกษาและความร่วมมือ

การจัดสรรงบประมาณด้านการศึกษา ปีการศึกษา 2563

โรงเรียนภูคาวิทยาคม ได้รับความร่วมมือและการสนับสนุนในด้านต่างๆ เป็นอย่างดีจากส่วนราชการและหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องมาโดยตลอด ซึ่งได้แก่ โครงการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลภูคา โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลภูคา อุทยานแห่งชาติ ดอยภูคา สำนักสงฆ์สว่างบุญ วิทยาลัยช่างทองหลวง และวิทยาลัยการอาชีพบัว

จากโครงการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ในส่วนของเงินที่ได้รับ การสนับสนุน โรงเรียนได้มอบเป็นทุนการศึกษาให้กับนักเรียนที่มีความสามารถในด้านต่างๆ และในส่วนของสิ่งของเครื่องใช้ต่างๆ ทางโรงเรียน ได้มอบให้กับนักเรียนและผู้ปกครอง

ปัญหาความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา

1. วิถีชีวิตชนเผ่า วัฒนธรรม ความเชื่อ รวมถึงทัศนคติต่อการศึกษา

ชาวบ้านในพื้นที่เป็นชนเผ่าลัวะ ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ในการดำรงชีวิต ผู้ปกครองบางส่วนจะให้เด็กมาเรียนเพื่อให้ได้รับความรู้ พื้นฐานและจบการศึกษาภาคบังคับ จากนั้นจึงให้มาช่วยในการ

ทำเกษตรกรรม ซึ่งมีผลทำให้นักเรียนไม่ได้รับการส่งเสริมในเรื่องของการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น อีกทั้งบุคคลที่เป็นแบบอย่างหรือศิษย์เก่าที่จบการศึกษาจากโรงเรียนแล้วศึกษาต่อจนประสบความสำเร็จ

มีจำนวนน้อย ทำให้นักเรียนขาดแรงบันดาลใจในเรื่องของการศึกษา ครอบครัวมักจะนิยมให้ลูกสาวได้ออกเรือน เนื่องจากมีความเชื่อในเรื่องของการผิดจารีตประเพณีที่ปฏิบัติสืบต่อกันมา ส่งผลทำให้เด็กขาดโอกาสที่จะศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น บางครอบครัวมีปัญหาการหย่าร้าง หรือพ่อแม่ทำงานต่างจังหวัด จึงต้องฝากบุตรหลานให้อาศัยอยู่กับตายาย ซึ่งปัญหาเหล่านี้ส่งผลต่อจิตใจและพฤติกรรมของนักเรียน

แนวทางแก้ไข เชิญศิษย์เก่าที่ประสบความสำเร็จมาแบ่งปันประสบการณ์ และวิธีการที่ทำให้ตนเองประสบความสำเร็จเพื่อสร้างแรงบันดาลใจให้กับรุ่นน้องที่กำลังศึกษาอยู่

2. ภาษาในการสื่อสาร

ภาษาที่ใช้สื่อสารจะเป็นภาษาลัษณะ นอกจากจะได้ฝึกการสื่อสารและเรียนในโรงเรียน เมื่อนักเรียนกลับบ้านไปหรือใช้ชีวิตนอกเหนือจากสังคมโรงเรียน นักเรียนยังต้องใช้ภาษาของตนเองในการสื่อสารอยู่ นอกจากนี้การลงพื้นที่เยี่ยมบ้านนักเรียน การสอบถามข้อมูลจากผู้ปกครองเป็นเรื่องที่เป็นปัญหาอยู่บ่อยครั้ง เนื่องจากเกิดการสื่อสารที่ไม่เข้าใจและผิดพลาด

แนวทางแก้ไข เน้นการสอนภาษาไทยให้อ่านออกเขียนได้ ตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษา เขียนบันทึกรักการอ่าน ส่วนผู้ปกครอง เน้นการส่งเสริมณรงค์การสื่อสารภาษาไทยในชุมชน ติดตาม รับรู้ข่าวสารจากสื่อโทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน

3. ความยากจนของผู้ปกครอง

ภาพ: posttoday.com

ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีฐานะยากจน รายได้ครัวเรือนประมาณ 60,000 บาท ต่อปี รายได้ส่วนใหญ่จะถูกนำมาใช้จ่ายในครัวเรือนเพื่อการอุปโภคและบริโภคที่จำเป็น ซึ่งอาจจะไม่เพียงพอกับค่าใช้จ่ายต่างๆ ในครอบครัว ดังนั้น รายจ่ายเพื่อส่งเสริมด้านการศึกษาอาจจะถูกมองข้ามไป

แนวทางแก้ไข นักเรียนจะมีทุนที่ได้รับจากหน่วยงานอื่นๆ เช่น ทุนนักเรียนยากจนและยากจนพิเศษ ส่วนผู้ปกครองต้องการให้มีหน่วยงานที่ส่งเสริมฝึกอบรมเพื่อพัฒนาทักษะทางอาชีพ เพื่อให้เกิดความหลากหลายทางอาชีพ หรือเพื่อเพิ่มรายได้ช่องทางหนึ่งของผู้ปกครอง

4. ระยะทางและความยากลำบากในการเดินทางมาโรงเรียน

พื้นที่ค่อนข้างทุรกันดาร ถนนบางช่วงยังเป็นทางลูกรัง ขรุขระ และค่อนข้างแคบ จะต้องใช้ระยะเวลาในการเดินทางมาโรงเรียนค่อนข้างมาก

ภาพ: jarmlive.com

โดยเฉพาะในฤดูฝน บางครั้งมีฝนตกหนัก ไม่สามารถรับ-ส่งนักเรียนได้ เนื่องจากมีน้ำป่าไหลหลาก ส่งผลให้ถนนขาดและอาจก่อให้เกิดอันตรายต่อการเดินทางมาโรงเรียน

แนวทางแก้ไข สำหรับนักเรียนที่อยู่ห่างไกล โรงเรียนมีหอพักนักเรียนชายและหญิงรองรับ และโรงเรียนได้รับจัดสรรงบประมาณช่วยเหลือค่าใช้จ่ายพาหนะสำหรับการเดินทางมาโรงเรียน แต่ผู้ปกครองต้องเสียค่าพาหนะเพิ่มในบางส่วน

5. ความพร้อมและการสนับสนุนเทคโนโลยีและการเข้าถึงข้อมูลของนักเรียน

ในชุมชนยังมีปัญหาเรื่องคุณภาพสัญญาณอินเทอร์เน็ต อีกทั้งผู้ปกครองไม่สามารถสนับสนุน อุปกรณ์การเรียนรู้เสริมทักษะ สื่อต่างๆ อาทิ คอมพิวเตอร์ ให้แก่นักเรียนได้ เมื่อนักเรียนมีความต้องการที่จะศึกษาในเรื่องที่สนใจด้วยตนเอง จึงทำให้นักเรียนเข้าถึงสิ่งที่ต้องการได้ยาก ผู้ปกครองอาจไม่ให้ความสนใจเท่าที่ควร เป็นผลมาจากปัญหาการขาดความรู้และทักษะในด้านการใช้เทคโนโลยี

แนวทางแก้ไข ชุมชนมีสัญญาณอินเทอร์เน็ตของโครงการภาครัฐ แต่มีปัญหาในเรื่องคุณภาพสัญญาณเป็นบางครั้ง และโรงเรียนได้ปล่อยสัญญาณอินเทอร์เน็ตเป็นบางจุดเพื่อให้นักเรียนสามารถเข้าใช้ และศึกษาค้นคว้าหาข้อมูลได้

6. การให้ความรู้และแนะนำเรื่องการศึกษาแก่นักเรียนของผู้ปกครอง

ผู้ปกครองบางส่วนไม่จบการศึกษา ภาคบังคับมีความจำเป็นต้องออกกลางคัน เพื่อช่วยงานในครอบครัว บางส่วน จึงไม่สามารถช่วยสอนหรือแนะนำ การทำกรบ้านของบุตรหลานได้ ทำให้ การเรียนรู้นั้นขาดความต่อเนื่อง นอกจากนั้น

ภาพ: posttoday.com

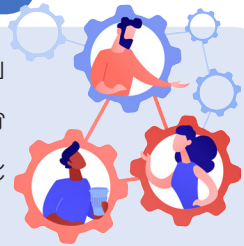
ยังมีแนวโน้มว่าพ่อแม่ที่มีประสบการณ์ทางการศึกษาเช่นใดมักส่งเสริม ลูกให้ไปในทิศทางเดียวกัน

แนวทางแก้ไข โรงเรียนร่วมมือกับทางศูนย์การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยเพื่อส่งเสริมการรู้หนังสือ

การจัดกิจกรรมเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา

1. การพัฒนาครู และบุคลากรทางการศึกษา

โรงเรียนภูควิวทยาคมให้ความสำคัญกับการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยการ สนับสนุนใน 2 ประเด็นหลัก คือ ด้านวิชาการ และ มาตรการจูงใจในการปฏิบัติงาน

การสนับสนุนด้านวิชาการ

- การพัฒนาการจัดการเรียนการสอน
- พัฒนางานวิชาการ
- พัฒนาวิชาชีพ

มาตรการจูงใจในการปฏิบัติงาน

- สนับสนุน วัสดุอุปกรณ์ในการทำสื่อการสอน
- เปิดโอกาสให้บุคลากรได้รับการอบรม พัฒนาความรู้ตามความสนใจ
- สร้างขวัญกำลังใจให้กับองค์กรอย่างสม่ำเสมอ

2. ด้านพัฒนาการศึกษา

- สอนเสริม O-NET หลังเลิกเรียน
- สอนเสริมภาษาไทย ชั้น ป.1
- ใช้สื่อ DLTV ช่วงสถานการณ์โควิด 19
- เพิ่มผลสัมฤทธิ์ใน 3 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ได้แก่ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ และภาษาต่างประเทศ
- มีการสร้างแรงจูงใจ โดยการมอบรางวัลให้กับนักเรียนในแต่ละเดือน

3. ด้านพัฒนากิจกรรมอาชีพ

- ส่งเสริมทักษะอาชีพ
- ร่วมจัดแสดงผลงานอาชีพ
- ศึกษาดูงานการทำเครื่องเงิน
- เข้าร่วมการฝึกอบรมทักษะอาชีพ ณ วิทยาลัยการอาชีพปัว

ข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหา

1. หาแนวทางปรับปรุงระเบียบที่เป็นอุปสรรคต่อการสนับสนุนงบประมาณอาหารกลางวัน เพื่อให้ครอบคลุมนักเรียนระดับมัธยมศึกษา

ตอนต้น ซึ่งเป็นการศึกษาภาคบังคับ และควรปรับปรุงประมาณรายหัวของนักเรียนเพิ่มเติม เพื่อให้สะท้อนความจำเป็นของพื้นที่ราบสูงและค่าครองชีพที่เพิ่มสูงขึ้น

2. ส่งเสริมการสร้างเครือข่ายการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานในพื้นที่ เพื่อสร้างความเข้มแข็งของชุมชน

3. ปรับปรุงกฎระเบียบเงินสวัสดิการสำหรับการปฏิบัติงานในพื้นที่พิเศษของครูเพื่อเป็นการสร้างขวัญกำลังใจแก่ครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในพื้นที่ห่างไกล โดยกรให้ค่าตอบแทนเพิ่มเติมอย่างเหมาะสม

4. ส่งเสริมและพัฒนากิจการจัดการเรียนการสอนที่เน้นการฝึกทักษะอาชีพ เพื่อให้นักเรียนสามารถนำไปประกอบอาชีพได้

5. ส่งเสริมให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชนปรับปรุงและขยายสัญญาฉันทานธิปไตยให้ครอบคลุม เพื่อสร้างโอกาสให้แก่นักเรียนและชุมชนในการเรียนรู้ที่เพิ่มขึ้น

กศน. อำเภอบ่อเกลือ อำเภอบ่อเกลือ

ศูนย์การศึกษาจากระบบบนพื้นที่สูง มีชนเผ่าหลายชนเผ่า
ระยะทางไกลต้องพักนอน

ข้อมูลพื้นฐาน/อัตลักษณ์ กศน. บ่อเกลือ

อำเภอบ่อเกลือ ประกอบด้วย 4 ตำบล	ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนบ่อเกลือ
<p>ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมและการท่องเที่ยว อาทิ การต้มเกลือสินเธาว์ การทำไร่ข้าวโพด การหาของป่า และการท่องเที่ยว</p>	นักเรียน กศน.จำนวนประมาณ 6,000 คน
	นักเรียนกระจายอยู่ใน 15 อำเภอ ห้องเรียนกระจายอยู่ใน 99 ตำบล
	จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานทั้งสายสามัญและสายอาชีพ
	1 ตำบลมีครู กศน. 1 คน

ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนบ่อเกลือ ตั้งอยู่ในอำเภอบ่อเกลือ ซึ่งประกอบด้วย 4 ตำบล ได้แก่ บ่อเกลือเหนือ บ่อเกลือใต้ ภูฟ้า และดงพญา ซึ่งอยู่ในพื้นที่ทรงงานของสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ประชาชนในอำเภอบ่อเกลือส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมและการท่องเที่ยว เช่น การต้มเกลือสินเธาว์ การทำไร่ข้าวโพด การหาของป่า และการท่องเที่ยว เป็นต้น จัดการเรียนการสอนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานทั้งสายสามัญและสายอาชีพ โดยมีศูนย์การเรียนรู้ ประกอบด้วย กศน. ตำบล 4 แห่ง และศูนย์การเรียนรู้ชุมชนชาวไทยภูเขา “แม่ฟ้าหลวง” 23 แห่ง ปัจจุบันมีนักเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวนทั้งสิ้น 204 คน มีครูผู้สอนและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 53 คน ส่วนใหญ่เป็นครูจากกองทุนพัฒนาเด็กและเยาวชน ในถิ่นทุรกันดาร (กพด.) และครูอาสาสมัครฯ กศน. พื้นที่สูง

การสนับสนุนด้านทรัพยากรทางการศึกษาและความร่วมมือ

จากหน่วยงานต้นสังกัด

เงินสนับสนุนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน (โครงการเรียนฟรี 15 ปี)

เงินสนับสนุนจากภาคส่วนอื่น

อาทิ ทุนสำหรับเด็กเล็กในพื้นที่ห่างไกล จำนวน 500 ทุนต่อปี (ทุนละ 5,000 บาทต่อปี)

นำมาจัดสรรและซื้อวัสดุอุปกรณ์สำหรับการเรียนการสอน

ประเด็นความยากลำบากในการบริหารจัดการที่สะท้อนความเหลื่อมล้ำเชิงพื้นที่

ภาพ: myquestionth.com

เงินอุดหนุน/
การสนับสนุนงบประมาณ

ผู้ปกครองและนักเรียน

กศน. และโรงเรียน

เงินอุดหนุน/การสนับสนุนงบประมาณ

- งบฯ มีจำกัด จำเป็นต้องจัดสรรเงินอุดหนุนรายหัว (ค่าจัดการเรียนการสอน) ภาคเรียนละ 200,000 บาท และต้องกันเงินอุดหนุนรายหัวมาชำระค่าไฟฟ้า (ไม่เกิน 13,000 บาท) ค่าวัสดุฝึกอาชีพ มีงบประมาณจำกัดและไม่สามารถจัดซื้อวัสดุ อุปกรณ์ที่มีคุณภาพสำหรับฝึกอาชีพได้

- งบประมาณที่ได้รับจัดสรรแต่ละปีไม่แน่นอน อาทิ การจัดการศึกษาบนพื้นที่สูง ได้รับการสนับสนุนเฉพาะการศึกษาต่อเนื่องเท่านั้น ไม่ครอบคลุมโครงการรู้หนังสือบนพื้นที่สูง และโครงการพระราชดำริ

- ต้องซื้อวัสดุต่างๆ ที่นำมาจากพื้นราบ ซึ่งส่วนใหญ่มีราคาสูงกว่า

ผู้ปกครอง/ผู้เรียน

- นักเรียน กศน. ได้คะแนน O-NET ต่ำ เนื่องจากนักเรียน กศน. ส่วนใหญ่มีลักษณะต่างจากนักเรียนในระบบ (มักเป็นวัยรุ่นที่มีปัญหา)

- ผู้เรียน กศน. มีความหลากหลายมากกว่านักเรียนในระบบทั่วไป เนื่องจากครอบคลุมคนทุกช่วงวัยในชุมชน

กศน. / โรงเรียน

- ครูที่ทำงานใน กศน. ตำบล แต่ละแห่ง มีภาระงานมากเนื่องจาก มีเพียงคนเดียว และต้องดูแลนักเรียน ไม่น้อยกว่า 40 คนต่อหนึ่งภาคเรียน (กศน. จัดการเรียนการสอน 4 ภาคเรียน สำหรับทุกระดับ) รวมทั้งต้องทำงานอื่น

อาทิ การเงิน ธุรกิจ และครุภัณฑ์ จำต้องประเมินตนเอง เพื่อเบิกค่าตอบแทนให้ตนเอง

- ครู กศน. จำเป็นต้องปรับตัวเรียนรู้กับชุมชน เพื่อเข้าใจวิถีชีวิตชุมชนและสร้างสรรค์ชุมชนบนพื้นที่สูง

- รายวิชาที่ผู้เรียนกศน. ต้องเรียนมีเป็นจำนวนมากซึ่งไม่สอดคล้องกับวิถีชีวิตของผู้เรียน และตารางสอบถี่ (ขณะนี้อยู่ระหว่างปรับเป็นกลุ่มวิชา)

- การเรียนออนไลน์มีความยากลำบาก สำหรับพื้นที่น่าน (ทำได้แค่ 50%)

- การพัฒนาครูดำเนินการปีต่อปีเท่านั้น อาทิ การอบรมครูใหม่

- กศน. ไม่มีศึกษานิเทศก์ เพื่อให้คำแนะนำ

โครงการสำคัญอื่นๆ เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา

โครงการส่งเสริมการฟังการพูดภาษาไทย

ชนเผ่าในพื้นที่สูงสามารถสื่อสารและติดต่อราชการโดยใช้ภาษาไทยได้ และมีโครงการสอนภาษาไทย โดยให้เด็กนักเรียนมาช่วยสื่อสารกับผู้ปกครอง

โครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้เรียน

เรียนไม่ต่ำกว่า 200 ชั่วโมงใน 4 ภาคเรียน อาทิ การไปวัด

โครงการศึกษาในรายวิชาที่เกิดจากความต้องการของผู้เรียน

อาทิ หลักสูตรการทำฝายชะลอน้ำ ภายใต้โครงการสร้างป่าสร้างรายได้ เพื่อให้ผู้เรียนนำไปประยุกต์ใช้ในวิถีชีวิตจริง และเป็นไปตามพระราชดำริของสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในการฟื้นคืนป่าเพื่อให้ประชาชนมีรายได้จากป่า

โครงการการจัดการศึกษาทางไกล (กสทช.)

ผู้เรียนแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ 1) กลุ่มผู้เรียนที่ลงทะเบียนเรียนเพื่อได้รับวุฒิการศึกษา เรียนตามหลักสูตร กศน. และ 2) กลุ่มผู้เรียนที่ต้องการเรียนรู้อะไรเพื่อประกอบอาชีพ เป็นการศึกษาต่อเนื่องตามความสนใจ หลักสูตรมาจากความต้องการของชุมชนและผ่านการเรียนรู้ที่หลากหลายรูปแบบ อาทิ วิทยากร/การฝึกอบรม (หลักสูตรไม่เกิน 30 ชม.) และกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้หนังสือ (กลุ่มเป้าหมายคือผู้ไม่รู้หนังสือ ปีละประมาณ 70 คน)

กรณีศึกษาสถานศึกษาสังกัด สพฐ. อำเภอบ่อเกลือ

โรงเรียนบ้านบ่อหลวง

- นักเรียนรวม 218 คน โดยมีครูและบุคลากรจำนวน 20 คน
- โรงเรียนได้รับเงินสนับสนุนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานจากต้นสังกัด (โครงการเรียนฟรี 15 ปี) และได้รับการสนับสนุนองค์ความรู้ วัสดุ อุปกรณ์ ปัจจัยการศึกษาจากภาคส่วนอื่นๆ
- โรงเรียนบ้านบ่อหลวงจัดการเรียนการสอนที่เน้นพัฒนาการเรียนรู้ และสร้างอาชีพเป็นหลัก อาทิ ชมรมเฝ้าแก่งน้อย รวมทั้งดำเนินการร่วมกับ กศน. และปราชญ์ชาวบ้าน ทำผลิตภัณฑ์ขายที่ภาคละอ่อน เพื่อสร้างรายได้ให้ผู้เรียน เนื่องจากเด็กส่วนใหญ่ไม่สามารถเรียนต่อสายสามัญได้

ประเด็นความยากลำบากในการบริหารจัดการที่สะท้อน ความเหลื่อมล้ำเชิงพื้นที่

เงินอุดหนุน/การสนับสนุนด้านงบประมาณ

- เงินอุดหนุนรายหัวที่ได้รับจัดสรรไม่สอดคล้องกับบริบทพื้นที่ เนื่องจากโรงเรียนตั้งอยู่ในพื้นที่ห่างไกล และมีค่าใช้จ่ายในการเดินทาง ดังนั้น โรงเรียนจำเป็นต้องบริหารจัดการงบประมาณเพื่อจัดอาหารกลางวันให้ครบ 5 หมู่ รวมทั้งพัฒนาสาธารณูปโภคพื้นฐาน โดยอาศัยแหล่งเงินอื่น

- โรงเรียนมีค่าใช้จ่ายสำหรับสิ่งปลูกสร้าง/งบลงทุนสูงกว่าโรงเรียนพื้นราบ เนื่องจากค่าวัสดุมีราคาสูงกว่า 2-3 เท่า รวมทั้งประสบปัญหาผู้รับเหมาทำงาน จำเป็นต้องจ้างผู้รับเหมาในพื้นที่

ผู้ปกครอง/ผู้เรียน

- นักเรียนพักอยู่ไกลจากโรงเรียน เส้นทางสัญจรค่อนข้างลำบาก โรงเรียนจึงจัดบ้านพักนอน สำหรับนักเรียนโรงเรียนบ้านบ่อหลวง 27 คน และในโรงเรียนสาขา 30 คน) เพื่อลดปัญหานักเรียนขาดเรียน ซึ่งงบประมาณที่ สพฐ. จัดให้เป็นงบประมาณสำหรับครูที่ดูแลเด็กพักนอน

ภาพ: technologychaoban.com

ในโรงเรียนหลักเท่านั้น ไม่มีงบประมาณสนับสนุนสำหรับโรงเรียนสาขา โรงเรียนจึงต้องจ้างบุคลากรดูแลเองในอัตรา 9,000 บาท/เดือน จำนวน 1 คน

- ผู้ปกครองมีฐานะยากจน และส่วนใหญ่ไม่สามารถอ่านและเขียนภาษาไทย ทำให้ไม่สามารถช่วยสอนการบ้านหรือเอาใจใส่ดูแลด้านการศึกษาของนักเรียนเมื่ออยู่บ้านได้

โรงเรียน

- มีความแตกต่างในด้านวัฒนธรรม ชนเผ่าลัวะ และชนพื้นเมือง ซึ่งต้องจัดให้เรียนและอยู่ร่วมกันได้

- โรงเรียนต้องรับภาระค่าใช้จ่ายจากนักเรียนพักนอน เช่น ค่าไฟ ประมาณเดือนละ 1,900 บาท (คิดเป็น 22,800 บาท/ปี) และมีค่าใช้จ่ายเพิ่มเติมสำหรับ ผงซักฟอก สบู่ แชมพู ประมาณเดือนละ 2,300 บาท (27,600 บาท/ปี)

- โรงเรียนไม่มีสื่อเทคโนโลยี เช่น Tablet โทรศัพทมือถือ โทรทัศน์ กล้องรับสัญญาณ เพื่อรองรับการจัดการเรียนรู้ผ่านเทคโนโลยี

- นักเรียนได้รับสารอาหารไม่เพียงพอเมื่อกลับไปอยู่บ้าน โดยโรงเรียนต้องจัดโครงการอาหารกลางวันเพื่อให้เด็กมีอาหารรับประทานครบถ้วน

ภาพ: bangkokbiznews.com

- โรงเรียนต้องซื้อน้ำสำหรับให้นักเรียนดื่มและประกอบอาหาร วันละ 8-10 ถึง 20 บาท เนื่องจากน้ำจากระบบประปาภูเขาขุ่นและมีตะกอน โรงเรียนจำเป็นต้องสร้างฝายเพื่อให้มีน้ำสะอาด โดยโรงเรียน

ได้รับการสนับสนุนจากบริษัทเอกชนในการสร้างฝายประมาณ 90,000 บาท

ความคิดเห็นเพิ่มเติม

1. ผู้ปกครองบางส่วนไม่ได้เรียนหนังสือหรือเรียนน้อย ไม่ได้ใช้ภาษาไทยเป็นหลัก ไม่สามารถสื่อสารด้วยภาษาไทยได้ ส่งผลให้ไม่สามารถช่วยโรงเรียนสนับสนุนการเรียนของบุตรหลานได้
2. เด็กมีภาวะโภชนาการต่ำ เนื่องจากผู้ปกครองมีฐานะยากจน เมื่อแม่ตั้งครรภ์ไม่ได้รับสารอาหารที่เพียงพอเพื่อบำรุงสมองและไม่มีความรู้ในการส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก
3. มีการแต่งงานกันภายในครอบครัว ทำให้มีความใกล้ชิดกันทางพันธุกรรม
4. ครอบครัวมีฐานะยากจน เด็กต้องตามผู้ปกครองไปทำไร่ทำสวน ทำให้ขาดเรียนบ่อย
5. เด็กไม่มีเป้าหมายในการเรียนที่ชัดเจน ทำให้ขาดแรงจูงใจในการเรียน
6. ผู้ปกครองและเด็กคิดว่า การทดสอบ O-NET และ NT ไม่มีความสำคัญต่อการเรียนต่อและการดำรงชีวิต

โรงเรียนบ่อเกลือ

เป็นโรงเรียนมัธยมประจำอำเภอ (ม.1-ม.6) มีนักเรียนประมาณ 500 คน โดยจัดที่พักนอนสำหรับนักเรียน (158 หอพัก) และมีนักเรียน 62 คนได้รับทุน

ภาพ: ข้อมูลสิ่งก่อสร้าง สพฐ.

จากสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ผลการดำเนินงานโดดเด่น อาทิ ร่วมแข่งขันสุนทรพจน์ ค่ายดนตรี งานศิลปะ และโรงเรียนได้รางวัล ยุวเกษตรกร 3 รางวัล โรงเรียนเน้น

ส่งเสริมอาชีพ (O-NET ต่ำ แต่ทักษะชีวิตสูง) จัดหลักสูตรระยะสั้นกับ อาชีวศึกษา อาทิ ดนตรี กีฬา (แชมป์ฟุตบอล) การทำรั้วคาวบอย การทำกาแฟ ตัดผม นวดฝ่าเท้า สหกรณ์ ศิลปะ

ประเด็นความยากลำบากในการบริหารจัดการที่สะท้อน ความเหลื่อมล้ำเชิงพื้นที่

เงินอุดหนุน/การสนับสนุนด้านงบประมาณ

- เงินอุดหนุนรายหัวที่ได้รับจัดสรรไม่สอดคล้องกับบริบทพื้นที่ เนื่องจากโรงเรียนตั้งอยู่ในพื้นที่ห่างไกล และงบประมาณล่าช้า
- โรงเรียนขาดงบประมาณซ่อมแซมอาคารที่พักนอน งบประมาณสื่อ เทคโนโลยี และงบประมาณบำรุงยานพาหนะ รถโรงเรียนต้องทำประกัน ชั้นหนึ่งและต้องเปลี่ยนยางบ่อยเนื่องจากสภาพถนน จึงต้องอาศัยการบริหารจัดการจากเงินอุดหนุนรายหัว

ผู้ปกครอง/ผู้เรียน

- นักเรียนต้องเดินเท้าหลายชั่วโมง เพื่อให้ถึงถนนที่รถโรงเรียนมารับ โดยโรงเรียนจัดให้มีรถรับ-ส่งทุกวันศุกร์ และวันอาทิตย์ สำหรับนักเรียนพักนอน
- ผู้ปกครองไม่มีที่ดินทำกิน เพราะติดเขตอุทยานแห่งชาติ

โรงเรียน

- คะแนน O-NET ไม่ดี เนื่องจากนักเรียนส่วนใหญ่มาจากครอบครัวที่ยากลำบาก **ไม่มีความพร้อมทางการศึกษา และค่าใช้จ่าย** ในการพานักเรียนไปสอบ O-NET ที่อำเภอปี๊ว ครั้งละ 50,000 บาท
- **ไม่สามารถสืบค้นข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตได้** ซึ่งโรงเรียนต้องจัดหาอินเทอร์เน็ตเพิ่มเติม เนื่องจากต้นสังกัดจัดสรรให้ไม่พอเพียง
- โรงเรียนประสบปัญหาครูย้ายบ่อย

ภาพ: thematter.co

ประเด็นความยากลำบากในการบริหารจัดการที่สะท้อน ความเหลื่อมล้ำเชิงพื้นที่

- โรงเรียนบ้านสะป็น ขาดความพร้อมด้านสาธารณูปโภค
- มีนักเรียนพักนอน 51 คน (อนุบาล – ป.6) ซึ่งเด็กเล็กก่อนอนุบาลไม่ได้รับสนับสนุนงบประมาณสำหรับอาหารกลางวัน โรงเรียนต้องให้ครูหมูนเวียนมาดูแลเด็กพักนอน ส่งผลให้ครูมีภาระงานหนัก
- ครูขาดขวัญกำลังใจ ครูและผู้อำนวยการโรงเรียนโยกย้ายบ่อยเนื่องจากได้รับเงินค่าตอบแทนเท่ากับครูและผู้อำนวยการโรงเรียนในพื้นที่ราบ
- ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านสะป็นเสนอให้มีการคัดเลือกนักเรียนในพื้นที่เพื่อเรียนและกลับมาเป็นครูในพื้นที่ รวมทั้งเสนอให้กำหนดเกณฑ์พิจารณาวิทยฐานะสำหรับโรงเรียนพื้นที่สูงเป็นกรณีเฉพาะ และพัฒนาสัญญาณอินเทอร์เน็ต เพื่อเพิ่มโอกาสด้านเทคโนโลยี การส่งงาน การเรียนการสอนออนไลน์

ข้อเสนอแนะ: ความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับโรงเรียนบนพื้นที่สูง

- โรงเรียนพื้นที่สูง **ควรมีเกณฑ์วัดผลสัมฤทธิ์เป็นการเฉพาะ** เหมือนกับโรงเรียนพระปริยัติธรรม ซึ่งมี B-NET แทน O-NET เนื่องจากมีบริบทและความจำเป็นแตกต่างจากโรงเรียนทั่วไป
- **ควรมีการศึกษา** ภาวะเปรียบเทียบในการส่งเสริมให้ **องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมสนับสนุนการศึกษาในพื้นที่** อาทิ การให้ยืมเงินมาทดลองจ่ายล่วงหน้า การอุดหนุนการศึกษาและสาธารณสุขในพื้นที่
- **เกณฑ์การประเมินผลการดำเนินงานของโรงเรียนอาจมีหลากหลายมิติ** ยกตัวอย่างกรณีขององค์กรเอกชนที่พิจารณาให้รางวัลจาก 3 ด้าน ได้แก่ (1) ผลการทำงาน (กำไร) (2) พัฒนาการหรือการปรับตัว (improvement) (3) เปรียบเทียบกับคู่แข่ง อาทิ พิจารณาเปรียบเทียบกับโรงเรียนที่บริบทระดับเดียวกัน
- การลดความเหลื่อมล้ำ **ควรมีการศึกษาและดำเนินการในเรื่องต่างๆ** อาทิ การเปลี่ยนแปลงภาวะเปรียบเทียบ เพื่อให้เกิดความยุติธรรมมากขึ้น และการปรับเงินอุดหนุนรายหัว โดยอาจทำ Sandbox ประมาณ 2-3 ปี

สรุปประเด็นสาระสำคัญจากการลงพื้นที่

1. สภาพบริบทพื้นที่ ผู้ปกครอง/ผู้เรียน และโรงเรียนที่ลงพื้นที่ศึกษาข้อมูล

- ผู้ปกครองและผู้เรียนเป็นกลุ่มชาติพันธุ์อาทิ ม้ง เมี่ยน ลัวะ ไทลื้อ ซึ่งไม่ได้ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาหลักในการสื่อสาร

- โรงเรียนตั้งอยู่บนพื้นที่สูงในจังหวัดน่าน ซึ่งส่วนใหญ่ติดกับเขตอุทยานแห่งชาติและเดิมเคยเป็นพื้นที่เสี่ยงด้านความมั่นคง (เส้นทางผ่านยาเสพติด)

- โรงเรียนตั้งอยู่ห่างไกลจากตัวเมือง การเดินทางมีความยากลำบากเนื่องจากไม่มีรถโดยสารประจำทาง และใช้เวลาในการเดินทาง (ไป-กลับ)

2. ประเด็นความยากลำบากที่ส่งผลต่อความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา

2.1 การเดินทาง

- การเดินทางที่ยากลำบากและใช้เวลาในการเดินทาง ส่งผลต่อค่าใช้จ่ายในการเดินทางเพื่อติดต่อราชการ การจัดกิจกรรม

และการมาเรียน รวมถึงต้นทุนในการจัดกิจกรรม/โครงการ เนื่องจากสินค้าวัตถุดิบประกอบอาหารวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ในพื้นที่สูงมีราคาสูงกว่าพื้นราบ

2.2 การจัดการเรียนการสอน

- โรงเรียนจำเป็นต้องจัดกิจกรรมเตรียมความพร้อมสำหรับเด็กปฐมวัย เนื่องจากเด็กส่วนใหญ่ไม่สามารถสื่อสารด้วยภาษาไทยได้ ทำให้มีพัฒนาการล่าช้า

- โรงเรียนมีข้อจำกัดในการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เนื่องจากขาดอินเทอร์เน็ตและปัญหาไฟฟ้าดับ รวมทั้งผู้ปกครองหรือผู้เรียนไม่มีอุปกรณ์สำหรับเรียนผ่านสื่อออนไลน์ (โทรศัพท์ คอมพิวเตอร์)

- โรงเรียนประสบปัญหาครูไม่ครบชั้น โดยเฉพาะครูภาษาอังกฤษ ประกอบกับผู้ปกครองให้ความสำคัญกับการประกอบอาชีพมากกว่า การศึกษาต่อ

2.3 การบริหารจัดการ

- เงินอุดหนุนรายหัวที่ได้รับจัดสรรไม่เพียงพอ เนื่องจากมีจำนวนนักเรียนน้อย ซึ่งโรงเรียนส่วนใหญ่ต้องกันเงินอุดหนุนสำหรับค่าจัดการเรียนการสอน (เงินรายหัว) และค่าสาธารณูปโภค

- โรงเรียนจำเป็นต้องดูแลทั้งด้านการศึกษาและอาหารสำหรับผู้เรียน เนื่องจากผู้ปกครองส่วนใหญ่ไม่รู้หนังสือและมีฐานะยากจน ไม่สามารถสอนการบ้านและจัดหาอาหารที่มีสารอาหารครบถ้วนตามหลักโภชนาการให้แก่บุตรหลานได้

- โรงเรียนมีค่าใช้จ่ายในการดูแลนักเรียนพักนอน อาทิ ค่าใช้จ่ายส่วนตัวของนักเรียน ค่าอาหาร ซึ่งโรงเรียนไม่ได้รับจัดสรรเจ้าหน้าที่หรือบุคลากรเฉพาะในการดูแลนักเรียนพักนอน

3. ข้อเสนอแนะ

1) ควรศึกษาและปรับกฎระเบียบที่เป็นอุปสรรคต่อการสนับสนุนงบประมาณด้านต่างๆ เพื่อให้สอดคล้องกับความจำเป็นของพื้นที่

ราบสูง อาทิ ค่าใช้จ่ายรายหัวนักเรียน ค่าอาหารกลางวัน การจัดสรร บรรจุ แต่งตั้งครูในโรงเรียน stand alone อย่างเพียงพอ รวมถึงสวัสดิการสำหรับการปฏิบัติงานของบุคลากรในพื้นที่พิเศษ

2) ปรับหลักสูตรการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนาคุณภาพชีวิต และทักษะที่สำคัญจำเป็น จัดกิจกรรมพัฒนาการเรียนรู้อุ้ของนักเรียนที่หลากหลายตามบริบทและศักยภาพของนักเรียนแต่ละคน โดยเฉพาะการส่งเสริมการศึกษาเพื่อการมีงานทำให้สอดคล้องกับกลุ่มอาชีพที่สร้างรายได้สูงในจังหวัดน่าน

3) ปรับเกณฑ์การวัดผลสัมฤทธิ์และประเมินผลการดำเนินงานของโรงเรียนพื้นที่สูงโดยเฉพาะ เนื่องจากมีบริบทและความจำเป็นแตกต่างจากโรงเรียนทั่วไป

4) โรงเรียนควรจัดที่พักนอนสำหรับนักเรียนที่มีความยากลำบากในการเดินทางมาเรียน

5) ขยายสัญญาณอินเทอร์เน็ทให้ครอบคลุม เพื่อสร้างโอกาสให้แก่นักเรียนและชุมชนในการเรียนรู้ที่เพิ่มขึ้น

6) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้สนับสนุนการศึกษาในพื้นที่ อาทิ การให้ยืมเงินทดรองจ่ายล่วงหน้า การอุดหนุนการศึกษา และสาธารณสุขในพื้นที่

เอกสารอ้างอิง

คณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษา. (ม.ป.ป.). **แผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา**. ม.ป.ท.

พระราชบัญญัติกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา พ.ศ. 2561.

ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 135 ตอนที่ 33 ก.

สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดน่าน. (2562). **ข้อมูลสารสนเทศทางการศึกษา**

จังหวัดน่าน 2562. สืบค้นจาก https://drive.google.com/file/d/1GeOlvHRXGTi-5hMfHksL5NY__AdN7uf3/view

เมื่อวันที่ 3 สิงหาคม 2563.

_____. (2562). **แผนบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็ก (พ.ศ. 2563 – 2564)**

จังหวัดน่าน. สืบค้นจาก http://www.esbuy.net/_files_school/00001033/document/00001033_0_20191101-100200.pdf

เมื่อวันที่ 3 สิงหาคม 2563.

สำนักงานสถิติจังหวัดน่าน. (2563). **รายงานสถิติจังหวัดน่าน พ.ศ. 2562**.

สืบค้นจาก <http://nan.nso.go.th/images/attachments/article/314/รายงานสถิติ%20พ.ศ.%202562.pdf> เมื่อวันที่ 11 สิงหาคม 2563.

สำรวจ ผัดผล. (2563). **การนำเสนอข้อมูล เรื่อง กรณีศึกษาการบริหาร**

พื้นที่รูปแบบพิเศษ “น่าน แชนด์บ็อกซ์”. การประชุมระดม

ความคิดเห็น เรื่อง การบูรณาการความร่วมมือเพื่อลดความเหลื่อมล้ำ

ทางการศึกษา : กรณีศึกษาจังหวัดน่าน เมื่อวันที่ 31 สิงหาคม 2563.

ณ โรงแรมเวียงแก้ว จังหวัดน่าน.

รายชื่อผู้เข้าร่วมประชุมระดมความคิดเห็น เรื่อง การบูรณาการความร่วมมือ เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา : กรณีศึกษาจังหวัดน่าน

คณะอนุกรรมการสภาการศึกษาด้านการปฏิรูป เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา

ศาสตราจารย์ดิเรก บัณฑิตวิวัฒน์	ประธานอนุกรรมการ
นายกิติ มาดิลกโกวิท	อนุกรรมการ
รองศาสตราจารย์พิเศษอำนาจ บัวศิริ	อนุกรรมการ
นายกิตติพันธ์ ใจดี	อนุกรรมการ
นางสาวอุษณีย์ ฉโนศวรรย์	อนุกรรมการ
นายจรัญ วงศ์สวัสดิ์	อนุกรรมการ
นายทรงศร กัลยา ณ สุนทร	อนุกรรมการ
พันตำรวจโทหญิงจิตติมา แจ่มไทย	อนุกรรมการ
นางสุวีรัตน์ ต.สุวรรณ	อนุกรรมการ
นางศิริพร ศรีพันธุ์	อนุกรรมการ
นางสาวกิงกาญจน์ เมฆา	อนุกรรมการและเลขานุการ
นางสาวปัทมา เอี่ยมละออ	ผู้ช่วยเลขานุการ
นายจิรวิทย์ ไทภูวไพบูลย์	ผู้ช่วยเลขานุการ

ผู้ทรงคุณวุฒิ/ผู้ร่วมสังเกตการณ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุวิมล เฮงพัฒนา	คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
นางสาวชยามภรณ์ สิทธิสันต์	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี พระจอมเกล้าธนบุรี น่าน
นายมนต์ชัย นีซัง	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี พระจอมเกล้าธนบุรี น่าน
นายชนะภรณ์ อุปจักร์	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี พระจอมเกล้าธนบุรี น่าน
นายพงศกร กิติราช	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี พระจอมเกล้าธนบุรี น่าน

ข้าราชการและบุคลากรของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

นางสาววัลภา เล็กวัฒนานนท์	นักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษ
นางสาวอุไรวรรณ พันธุ์สุจริต	นักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษ
นางสาวจอมพทยาสนิท พงษ์เสฐียร	นักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษ
นางสาวทัศนีย์ ชุ่มชื่นดี	นักวิชาการศึกษาชำนาญการ
นางสาวกนกวรรณ ศรีลาเลิศ	นักวิชาการศึกษาชำนาญการ
นางสาวสุภารัตน์ ศรีหลัก	นักวิชาการศึกษาชำนาญการ
นางสาวศลิษา ใจสมุทร	นักวิชาการศึกษาชำนาญการ
นายวรจักร จองศักดิ์	นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ
นายสุภาชัย พันธุ์เดช	พนักงานธุรการ

ข้าราชการและบุคลากรของหน่วยงานในพื้นที่

นางยุพิน บัวคอม

นายสมเร็จ อุดแดง

นายประสิทธิ์ ไชยวงษ์

นายประพันธ์ ทองพราว

นายนิมิตร หงสนันท์

ด.ต.ชุมพล ยอดดอน

นายวิชาญ ปวนสุรินทร์

นายสิทธิพล พรหมินทร์

นายพรเทพ เสนนันตา

นางสุจิตรา ยาวีไชย

นางจงกล แก้วโก

นายกันต์กฤษ ไชยโพธิ์

นายประสิทธิ์ กาแก้ว

นายเตชวัฒน์ อุดอ้าย

นายปกรณ์ ศศิวัฒน์ไพสิฐ

นายจิระพงษ์ คำวงศ์

นายอภิรัตน์ เขียงหนุ่น

นายสมพงษ์ กันยะ

นายสำรวย ผัดผล

นายภาณุวุธ บุรณพรหม

นายอรุณ อินปา

นายสมัคร ยอดดอน

ศึกษานิเทศก์จังหวัดน่าน

ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาน่าน เขต 1

ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาน่าน เขต 2

ผู้อำนวยการสำนักงาน กศน. จังหวัดน่าน

ผู้อำนวยการ กศน. อำเภอเฉลิมพระเกียรติ
รักษาการในตำแหน่ง ผู้อำนวยการ กศน.
อำเภอป่อเกลือ

ครูใหญ่โรงเรียน ตชด.พีระยานุเคราะห์ 3

ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านปางเป็ย

ผู้อำนวยการโรงเรียนภูคาวิทยาคม

ผู้อำนวยการโรงเรียนป่อเกลือ

ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านป่อหลวง

ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านสะปัน

ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านกัวน้ำ

ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านน้ำบัวพัฒนา

ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านป่าหัด

ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านสัว

ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านปางสนุก

ผู้อำนวยการโรงเรียนพนาสวรรค์

ผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ ตำบลภูคา

นายกองค์การบริหารส่วนตำบลเมืองจั่ง

นายกองค์การบริหารส่วนตำบลผาสิงห์

กำนันตำบลภูคา

ผู้ใหญ่บ้านสว่าง ตำบลหนองแดง

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

นายอำนาจ วิชาญวุฒิ

เลขาธิการสภาการศึกษา

นางสาวอุษณีย์ ธโนศวรรย์

รองเลขาธิการสภาการศึกษา

นายพีรศักดิ์ รัตนะ

รองเลขาธิการสภาการศึกษา

นางศิริพร ศรีพันธุ์

ผู้อำนวยการสำนักประเมินผล
การจัดการศึกษา

ผู้สังเคราะห์รายงาน และบรรณาธิการ

นางสาวกิงกัญจน์ เมฆา

ผู้อำนวยการกลุ่มติดตาม

และประเมินผลจัดการศึกษา

นายจิรวิทย์ ไทภูวไพบูลย์

นักวิชาการศึกษานำนาฏการพิเศษ

ผู้สรุปสาระสำคัญจากการลงพื้นที่ประชุมระดมความคิดเห็นฯ ณ จังหวัดน่าน

นางสาวบัทมา เอี่ยมละออ

ผู้อำนวยการกลุ่มวิเคราะห์การเงิน

การคลัง และเศรษฐกิจศาสตร์

ทางการศึกษา

นางสาวอุไรวรรณ พันธุ์สุจริต

นักวิชาการศึกษานำนาฏการพิเศษ

นายจิรวิทย์ ไทภูวไพบูลย์

นักวิชาการศึกษานำนาฏการพิเศษ

นางสาวจอมพทยาสนิต พงษ์เสฐียร

นักวิชาการศึกษานำนาฏการพิเศษ

ผู้รวบรวมสถิติ สารสนเทศ วิเคราะห์ข้อมูล และออกแบบอินโฟกราฟิก

นายวรจักร จงศักดิ์

นักวิชาการศึกษาศึกษาปฏิบัติการ

ผู้รับผิดชอบโครงการ

นางสาวกิงกาญจน์ เมฆา

ผู้อำนวยการกลุ่มติดตามและประเมินผล
การจัดการศึกษา

นายจิรวิทย์ ไทภูวไพบูลย์

นักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษ

นางสาวทัศนีย์ ชุ่มชื่นดี

นักวิชาการศึกษาชำนาญการ

นางสาวกนกวรรณ ศรีลาเลิศ

นักวิชาการศึกษาชำนาญการ

นางสาวสุภาวรัตน์ ศรีหลัก

นักวิชาการศึกษาชำนาญการ

นายวรจักร จงศักดิ์

นักวิชาการศึกษาศึกษาปฏิบัติการ

นายธนฤต ศรีกิตติพงษ์

นักวิชาการศึกษาศึกษาปฏิบัติการ

หน่วยงานที่รับผิดชอบ

สำนักประเมินผลการจัดการศึกษา

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

99/20 ถนนสุขุโขทัย เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300

โทร. 0 2668 7123 โทรสาร 0 2243 7915

สิ่งพิมพ์ สกศ.อันดับที่ 77/2564
ISBN : 978-616-270-339-3

